

ČINKARNA

Poština plačana pri PTT enoti Celje

Ob rob zaključnega računa

Doseženi poslovni rezultati v letu 1982 kažejo vse značilnosti gospodarskega trenutka. Seveda se zaostreni gospodarski pogoji različno odražajo v posameznih temeljnih organizacijah. Za delovno organizacijo kot celoto, smo z doseženim lahko zadovoljni, kljub dejstvu, da vrednostno nismo dosegli s planom zastavljenega cilja, ter da tudi fizični obseg proizvodnje zaostaja za nekaj odstotkov v primerjavi s preteklim letom. To zadovoljstvo temelji na tem, da so bili pogoji poslovanja nekajkrat težji kot leto poprej, kar se je kazalo v najhujši obliki na področju oskrbe s surovinami tako iz uvoza kakor tudi z domačega trga. Podatek, da smo v letu 1982 uvozili za 41 % manj s konvertibilnega področja kot leto poprej, dovolj zgovorno prikazuje težave, ki smo jih imeli na tem področju. Delno smo uspeli preusmeriti uvoz na klirinško področje, kar moramo v prihodnje še bolj okrepiti.

Izvoza sicer nismo bistveno povečali, vendar je delež konvertibilnega izvoza ponovno porasel v odnosu na leto 1981,

kar predstavlja povečanje za 18,36 %. Prav gotovo tu še nismo izčrpali vseh možnosti in bo potrebno v prihodnje še več naporov za povečanje izvoza. Tudi izvozna bremena bo potrebno bolj enakomerno porazdeliti na vse temeljne organizacije. Poslovni rezultati jasno kažejo, da tiste toz, ki najmanj izvažajo in ki so uvozno najbolj odvisne, beležijo najboljše poslovne rezultate, kar kaže na nujnost, da tistim, ki so izvozno bolj angažirane, v večji meri kot doslej, nadomestimo izpad dohodka zaradi izvoza.

Leto 1982 je za našo delovno organizacijo prelomno še v enem pogledu. Uspelo nam je, kljub številnim težavam pri zaključevanju investicij, da smo le-te predali svojemu namenu. To velja predvsem za žvepleno kislino in valjarno, ki sta naši največji naložbi. Prav tako za veziva, zaporne ventile, skladišče s pakirno linijo v Mozirju in novo avtomehanično delavico, ki predstavljajo nadaljnjo posodobitev proizvodnje in krepijo našo materialno osnovo.

Bogatejši za vse navedene pridobitve, kljub težavam, s katerimi smo se in se še

bomo srečevali, bi morali zreti v leto 1983 z dokajšnjo mero optimizma. Seveda so vse nove pridobitve mrtev kapital, če ga človek s svojim posegom ne aktivira.

Zato bo človeški faktor še vedno tista odločilna sila, od katere bo v največji meri odvisna uspešnost našega dela.

Tudi na tem področju smo v lanskem letu uspeli napraviti določene premike, saj se je kadrovska struktura izboljšala za številne srednje, višje in visokostrokovne kadre. V prihodnje bo potrebno posvečati več pozornosti kadrovanju kvalificiranih in visokokvalificiranih kadrov, pa tudi izobraževanje ob delu mora biti bolj sistematično, izhajati mora iz potreb delovne organizacije, nikakor pa ne iz želja posameznikov.

Izkoriščenost delovnega časa nam kaže, kakšen je naš odnos do dela. Podatki za leto 1982 so zaskrbljujoči. Če fizični odsotnosti z dela prištejemo še nedelo, s katerim se srečujemo v vseh okoljih in na vseh ravneh, je slika še slabša. Naša naloga v letu 1983 bo, da odgovornost do dela izredno zaostriamo in da se s tistimi, ki tega niso pripravljene storiti, tudi razidemo. Zavedati se moramo, da vsak, ki s svojim delom ne opraviči osebnega dohodka, ki ga prejema, odžira kruh drugim, ki se trudijo in seveda tudi tistim, ki zaman čakajo, da bi vstopili v delovno razmerje.

V letu 1983 moramo zaostri tudi odgovornost do napajanja z dohodkom DSSS in TOZD skupnega pomena. Verjetno tudi na tem področju ni vse tako kot bi moralo biti. Energično moramo preprečevati povečevanje števila manipulacij, s katerimi bi obremenjevali proizvodne toz. V prihodnje je potrebno postaviti v ospredje kvaliteto dela, ne pa samo kvantiteto.

Skratka, ko sprejemamo zaključni račun, imamo priložnost, da obračunamo s številnimi slabostmi, vendar ne na ta način, da bi kazali samo na napake drugih, svoje pa bi spregledali, kar najbolj pogosto počenjamo. S kritičnim in odgovornim odnosom do dela v vseh okoljih nam bo uspelo obvladati vse težave, s katerimi



Kljub težkemu delu so delavke v tiskarskih ploščah nasmejane

se srečujemo znotraj delovne organizacije. Pri tem nam bo ostalo še dovolj časa, da bomo uspešno kljubovali vsem problemom, s katerimi se srečujemo izven delovne organizacije, da bi s tem zadostili svojim interesom, in

bi bilo leto 1983 enako uspešno kot leto 1982 kljub morebitnim še večjim težavam, s katerimi se bomo morali soočiti.

Maks Bastl

Kako smo poslovali

Poslovanje naše delovne organizacije se je v letu 1982 odvijalo v izredno težkih pogojih gospodarjenja celotne družbe, ki se je posebej izražalo v visoki stopnji inflacije, v težavah pri oskrbovanju surovin in reprodukcijnega materiala ter energije, v upadanju stopnje zunanje in notranje likvidnosti, izrazitem pomanjkanju deviznih sredstev, še vedno preveliki ekspanziji investicij in previsoki splošni in skupni, pa nenazadnje tudi osebni

porabi. Vse zgoraj navedene težave so v večji ali manjši meri vplivale tudi na poslovne rezultate naše delovne organizacije.

Ne kaže pa zanemariti nekaterih notranjih slabosti in težav, saj bi z odpravo le-teh rezultati lahko bili še ugodnejši. In tem zadnjim je v času razprave o rezultatih poslovanja potrebno posvetiti največjo pozornost.

Prikaz uspeha je naslednji:

Kategorija dohodka	Vrednost	Indeks	
		plan = 100	1981 = 100
Celotni prihodek	6.628.808.313	95	129
- Materialni stroški in najmanjša amortizacija	5.008.174.957	90	132
Dohodek	1.620.633.356	111	121
- Prispevki, davki in obveznosti iz dohodka	732.584.630	122	130
Čisti dohodek	888.048.726	102	113
- Osebni dohodki	586.383.756	105	130
- Oblikovanje sklada skupne porabe	96.669.052	99	120
- Oblikovanje rezervnega sklada	35.337.101	111	117
- Poslovni sklad	150.798.523	98	75

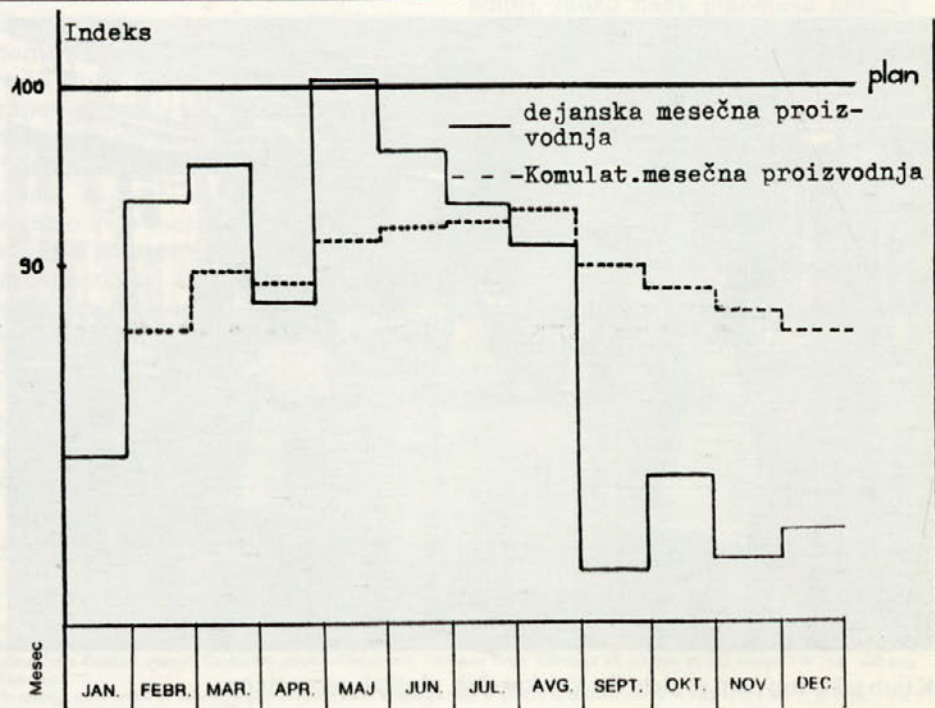
PROIZVODNJA

Fizični obseg proizvodnje se je glede na doseženo v letu 1981 znižal za 3,52 %. Najnižja proizvodnja v nekaj zadnjih letih, je bila v Metalurgiji in Kemiji Celje. Nižji obseg proizvodnje kot v letu 1981 je imel tudi Titanov dioksid medtem, ko so Kemija Mozirje, Grafika in Veflon dosegle večji obseg. Fizični obseg proizvodnje pa je bil manjši tudi od planiranega in to za 13,82 %. Planirani obseg proizvodnje sta presegli samo Titanov dioksid in Veflon.

Po tozdih so indeksi glede na plan naslednji:

Metalurgija	80,56
Kemija Celje	79,14
Kemija Mozirje	77,36
Grafika	83,72
Titanov dioksid	101,18
Veflon	102,05

Izpolnjevanje plana proizvodnje je bilo naslednje:



PRODAJA

Vrednost realizacije proizvodnih temeljnih organizacij se je povečala za 21 % glede na leto 1981. Najbolj izstopa temeljna organizacija Kemija Mozirje, kjer se je vrednost realizacije povečala glede na enako obdobje preteklega leta za 51 %, medtem ko je najnižji porast zabeležen v temeljni organizaciji Kemija Celje in sicer za 6 %.

V primerjavi s planom je realizacija v vseh proizvodnih tozdih z izjemo Veflona in Titanovega dioksida pod planiranim zneskom; na ravni DO zaostaja realizacija proizvodnih tozdov za planirano za 13 %.

UVOZ

Vrednost uvoza znaša za leto 1982 15.098.737 dolarjev, to je 56,40 % plana. Še bolj zaostaja za planom uvoz s konvertibilnega področja (ta predstavlja v strukturi skupnega uvoza več kot 4/5) saj dosega le 49,11 % planiranega zneska.

Fizično smo uvozili precej manj blaga kot v enakem obdobju lani. V primerjavi z letom 1981 je na ravni delovne organizacije skupni uvoz za 31 %, konvertibilni uvoz pa za 41 % nižji, kar seveda povzroča precejšnje težave pri proizvodnji.

Glede na valutno področje uvoza je v precejšnji meri opazna preorientacija na klirinško področje (posebej v Kemiji Celje, Kemiji Mozirje, Grafiki in Titanovem dioksidu).

Glede na blagovno strukturo uvoza predstavlja kar 91 % uvoz surovin iz repromateriala, 8 % odpade na uvoz rezervnih delov ter 1 % na uvoz opreme.

IZVOZ

Dosežen 81	Plan 82	Dosežen 82	Dosež. 82 / Dosež. 81	Dosež. 82 / Plan 81
24.929.320	25.282.100	25.697.448	103.08	101.64
Na konvertibilno področje	27 %	6.941.134		
Na ostala področja	73 %	18.756.314		
Izvoz na zaposlenega		11.231		

V letu 1982 je bil realiziran skupni izvoz v vrednosti 25 697.448 dolarjev od tega na konvertibilno področje v vrednosti 6.941.134 dolarjev. Skupni izvoz presega planiranega za 1,64 %, medtem ko izvoz na konvertibilno področje zaostaja za planiranim za 13,7 %.

V primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta je skupni izvoz višji za 3,08 % oziroma nekaj več kot 770.000 dolarjev, izvoz na konvertibilno področje pa se je glede na enako obdobje lanskega leta povečal za 18,36 % oziroma za 1,2 milijona dolarjev.

ZAPOSLENOST IN IZKORIŠČENOST DELOVNEGA ČASA

Število zaposlenih se je v enoletnem obdobju povečalo za 45 zaposlenih oz. za 2 %. Gibanje števila zaposlenih po posameznih temeljnih organizacijah je zelo različno, saj je na fluktuacijo precej vplivala spremenjena organizacija, zaradi katere je prišlo do številnih internih premestitev. Takšna rast zaposlovanja je glede na investicije in povečanje strokovnega kadra opravičljiva.

V letu 1982 se je izboljšala kvalifikacijska struktura zaposlenih s tem, da je v primerjavi z letom 1981 več zaposlenih 45 tehnikov, 10 delavcev z višjo in 8 delavcev z visoko izobrazbo. Izboljšanje kvalifikacijske strukture je bilo v skladu s kadrovsko politiko, kjer smo na nova dela in naloge zaposlovali usposobljene kadre, po drugi strani pa smo delavce, ki so nas zapuščali, nadomeščali s kadri, ki so imeli višjo stopnjo strokovne izobrazbe. Zaskrbljujoče pa je dejstvo, da se je zmanjšalo število kvalificiranih delavcev.

Izkoriščenost delovnega časa je iz meseca v mesec slabša, v letu 1982 predstavljajo izostanki na ravni delovne organizacije skoraj 27 % možnega časovnega fonda. Ponovno ugotavljamo najslabšo izkoriščenost delovnega časa v Kemiji Celje, kjer je v letu 1982 vsak delavec izostal z dela v povprečju kar 80 dni (od tega 41 dni na račun bolniškega staleža). Najboljša je izkoriščenost delovnega časa v Veflonu in Titanovem dioksidu, ki imata tudi najnižji odstotek bolniškega staleža (v povprečju 14. oziroma 16 dni na

zaposlenega). V primerjavi z lanskim letom se je odsotnost z dela povečala za 10, bolniški stalež pa celo za 21 odstotkov.

DOHODEK

Skupni prihodek delovne organizacije je bil ustvarjen v vrednosti 6.628.808.313 din, kar je za 29 % več kot v letu 1981 in 5 % manj kot je bilo planirano.

Podatki kažejo, da so porabljena sredstva znašala 5.008.174.957 din ali za 32 % več kot lani. Poslovanje je torej manj ekonomično, saj je bila rast stroškov hitrejša od rasti skupnega prihodka. Razloge je potrebno iskati predvsem v revalorizaciji vrednosti osnovnih sredstev in povečanju amortizacijskih stopenj, medtem ko so

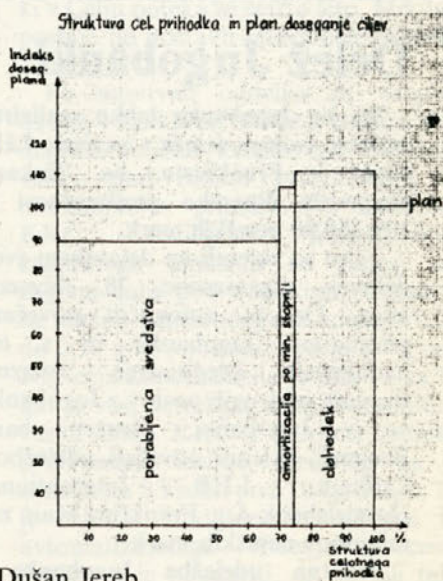
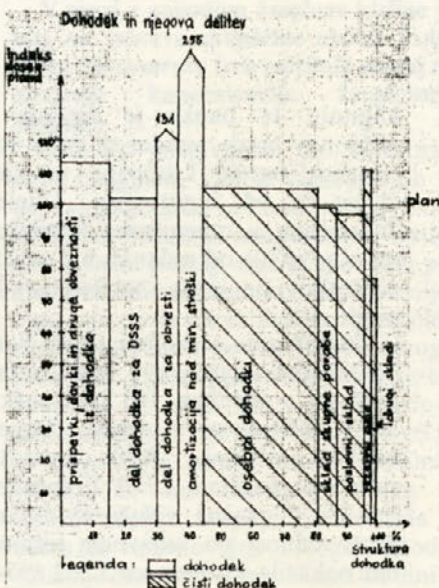
POVPREČNI OSEBNI DOHODEK

Organizacijska enota	leto 1981	leto 1982	Indeks 1981-1982
DSSS	12.458,09	16.218,92	130,2
Metalurgija	11.618,72	15.196,34	130,8
Kemija Celje	11.585,81	14.976,93	129,3
Kemija Mozirje	11.533,91	14.317,35	124,1
Grafika	10.838,49	14.112,33	130,2
Vzdrževanje	12.260,62	15.667,11	127,8
Transport in skladišča	10.853,80	13.753,11	126,7
Energetika	13.001,33	16.715,91	128,6
Titanov dioksid	13.333,90	17.319,45	129,9
Veflon	13.165,56	16.224,67	123,2
Skupaj Cinkarna	12.041,93	15.552,85	129,2

stroški za surovine, porabljeni material in energija naraščali enakomerno z rastjo skupnega prihodka. Hitreje od povprečja so naraščali nekateri izdatki, ki so z zakonom omejeni (tukaj je potrebno predvsem poudariti dnevnic in prevozne stroške za službena potovanja v tujino, reprezentanco in stroške za reklamo in propagando, čeprav so zadnji v absolutnem znesku majhni).

Temeljne organizacije in delovna skupnost so v letu 1982 ustvarile dohodek v vrednosti 1.620.633.356 din ali za 21 % več kot v preteklem letu in za 11 % več od planiranega. Ta nominalna rast je nastala pod pretežnim vplivom rasti cen. Največje povečanje dohodka je bilo ustvarjeno v Kemiji Mozirje, medtem ko je v Kemiji Celje dohodek manjši od tistega v enakem obdobju preteklega leta.

V delitvi čistega dohodka so hitreje rasla sredstva za čiste osebne dohodke kot sredstva za neto akumulacijo. Glede na enako obdobje lani se je povečal delež osebne in skupne porabe v delitvi čistega dohodka. Na račun osebnih dohodkov je bilo v letu 1982 obračunano 586.383.756 din ali 30 % več kot v 1981. Takšna rast mase za osebne dohodke je v skladu z resolucijo za leto 1982.



Dušan Jereb

Iz razprav o zaključnem računu

Razprava o poslovanju naše delovne organizacije v preteklem letu je pokazala na vrsto težav, ki jih imamo v proizvodnji, glede nabave surovin in njihove kvalitete. Delavci pa so se dotaknili tudi perečih problemov kot so prehrana, delovni čas in delovna disciplina ter delitev osebnih dohodkov.

Težave s preskrbo se kažejo že na začetku letošnjega leta predvsem v tozdu Titanov dioksid.

Zaradi občasnega pomanjkanja surovin se dogaja, da nekateri stroji stojijo. Prav je, da se že sedaj dogovorimo, da bo ob takih primerih potrebno začasno premestiti delavce v obrat, kjer je delo.

Rast celotnega prihodka v proizvodnih temeljnih organizacijah zaostaja za tozdi skupnega pomena. V DSSS so občutno porasli materialni stroški, kot so pisarniški material, popravila in podobno. Zato je tembolj upravičeno, da nemudoma pričnemo z analizo razlogov za odpravo teh tendenc ter poiskati, kje je premajhno angažiranje za zmanjševanje stroškov.

Pomembno je poudariti, da se vsi še vedno ne držimo delovnega reda in

discipline. Pri prihodih in odhodih z dela vlada ponekod še vedno zmeda. V delovnih okoljih bi morali napraviti red tudi na področju skupnega informiranja, saj zaradi pomanjkljivih in napačnih informacij, prihaja do velikega nezadovoljstva.

Izrečena je bila splošna kritika na kvaliteto in postrežbo naših malic, od različne količine toplih obrokov, do neužitnih prehrabnenih artiklov ter neprimerne vedenja na delilnih mestih.

Pogosto vprašanje na zborih delavcev, je bilo tudi vprašanje delovnega časa. Prevladovalo je stališče, da v največji možni meri poenotimo delovni čas za vse zaposlene v Cinkarni ter dokončno dorečemo, kakšen delovni čas bomo imeli v letnem obdobju, ob upoštevanju delavcev vozačev.

S posebnih informativnim biltenom bomo vse zaposlene obvestili, za kakšen delovni čas se bomo odločili, ko bomo s 27. marcem naš čas prilagodili evropskemu.

M. G.

Trnova pot oskrbe

Pogoji, kako si bomo zagotovili preskrbo s surovinami za normalno proizvodnjo za leto 1983, še niso znani. Na zunanjetrgovinskem področju iščemo več možnosti. Z Jugobanko se dogovarjamo za možnost najnujnejšega uvoza za 65 milijonov din v konpenzaciji z izvozom umetnih gnojil v Romunijo.

Akcija za zagotovitev surovin iz uvoza v letošnjem letu je usmerjena v tri smeri. Najprej naj bi močno povečali lastni izvoz predvsem v izvozu pigmentov, cinkovih plošč in offsetnih plošč. Drugič si prizadevamo vključiti

se v družbeni samoupravni sporazum o zagotavljanju preskrbe s pralnimi sredstvi. Na osnovi podpisa bi si zagotovili oskrbo z žveplom. V ospredju je problem oskrbe s surovinami za titanov dioksid, saj poteka intenzivna akcija za njegovo oskrbo, ki jo je potrebno reševati na ravni Jugoslavije in DDR. Ta tretja smer naših prizadevanj pa poteka po zelo trnovi poti, saj bo v primeru negativne razrešitve postavljen pred družbeno skupnost še težji problem.

Maks Bastl

Delež Jugobanki

Da bo Jugobanka lahko realizirala zvišanje svojega deleža v kapitalu LHB, banki v Frankfurtu, bo Cinkarna prispevala dinarsko protivrednost za 139.250,00 nemških mark.

Tako so sklenili na delavskem svetu delovne organizacije, 28. februarja letos. Da bi omogočili povečanje plasmanov Jugobanke in s tem nadaljevali kreditiranje izvozno-uvoznih in drugih poslov z Jugobanko, so v Jugobanki, združeni banki Beograd, sklenili povečati udeležbo v kapitalu LHB Internationale Handelsbank A.g. Frankfurt Main za 7 milijonov nemških mark.

Prvotna udeležba Jugobanke v

kapitalu te banke je znašala 2,5 milijonov mark, vendar ta del s strani temeljne banke Ljubljana in njenih članic ni bil zagotovljen. Udeležba Jugobanke v omenjenem kapitalu se tako povečuje od sedanjih 6,9 na 15,02 odstotkov, to je na 793.250 nemških mark.

Cinkarna je s svojimi tozdi članica Jugobanke, zato bo sodelovala v udeležbi z deležem 193.250 mark ali 24,36 odstotkov v deležu Temeljne banke oziroma 0,30 odstotkov skupnega kapitala LHB Frankfurt, s tem da Cinkarna vplača le dinarsko protivrednost po veljavnem tečaju na dan nakazila, ki znese cca 5,362.695 din,

devizna sredstva pa si bo banka zagotovila z odkupom deviznih sredstev od občanov.

Vplačilo bodo izvršile proizvodne tozdi na podlagi ključa bruto akumulacije za leto 1982 in sicer Metalurgija 21,8 %, Kemija Celje 3,2 %, Kemija Mozirje 8,6 %, Grafika 17,5 %, TiO₂ 43,1 % in Veflon 5,8 %.

S tem deležem bomo zagotovili kontinuiteto sodelovanja Jugobanke v mešani banki Frankfurt, ter v širšem interesu vplivali na nadaljnji razvoj ekonomskih odnosov z ZR Nemčijo.

Sodelovanje s Progresom

Cinkarna in OOUR za metale, opremo in investicijska dela Progres - Metal Beograd, združujeta delo in sredstva zaradi skupnega poslovanja že deseto leto. Ker sta za skupno poslovanje zainteresirani še naprej, sta sklenili podaljšati desetletni samoupravni sporazum, ki temelji na ustvarjanju boljših rezultatov v koriščenju proizvodnih kapacitet, ustvarjanju večjih ekonomskih učinkov in povečevanju dohodka, zadovoljevanju osebnih in skupnih potreb ter krepitvi družbenega položaja delovnih ljudi, kot tudi stalne razrešitve materialne osnove dela.

Na delavskem svetu delovne organizacije so 28. februarja letos delegati sprejeli sklep o podpisu nadaljnega sodelovanja s Progresom. Realizacijo tega sporazuma pa bo Cinkarna spremljala v planskih aktih.

Stvarno sodelovanje tudi v najtežjih trenutkih

Krajevna skupnost Teharje je skupaj z delovnimi organizacijami, ki jo obkrožajo, v veliki meri izboljšala odnose. Zastavljeno sodelovanje postaja redna oblika dela in to se je pokazalo zlasti ob nedavni onesnažitvi Cinkarne, dela krajevne skupnosti Teharje - spodnji Bukovžlak, z železovim sulfatom.

Železov sulfat je v Cinkarni stranski produkt, ki nastaja pri proizvodnji titanovega dioksida. Le-tega v obratu sušilnica železovega sulfata najprej pretvorijo v obliko monohidrata, nato pa v pražarni KKČ razkrojijo in dobijo žvepleno kislino, ter ostanek, ki ga s skupnim imenom imenujejo pirtni ogorki. Ta proces vračanja odpadkov - ostankov ene proizvodnje kot surovina za novi krog proizvodnje, v Cinkarni ni edini. Strokovni delavci načrtujejo, da se bo zanimanje za pirtno ogorko, ki

vsebujejo preko 50 % železa s strani slovenskih železarn in cementarn povečalo. Piritne ogorke, je Cinkarna že lani izvozila okrog 14.500 ton v Avstrijo, neprodane pa je v količini okrog 94.000 ton odlagala v ojačitev pregrade odlagališča sadre.

Kmalu zatem, ko je bilo jasno, kaj je povzročila okvara mokrega pralca na sušilnici železovega sulfata, v nedeljo 23. januarja 1983, je prišla prijava vodstva KS Teharje. Oddelek za varstvo okolja v Cinkarni je takoj pričel s strokovnim delom. V obratu sušilnice železovega sulfata, v Metalurgiji, pa so delavci odgovorni za proizvodnjo skupaj z delavci Vzdrževanja začeli iskati vzroke okvare in jih odstranjevati. O onesnažitvi je kolegijski poslovodni organ razpravljal najprej na proizvodnem področju in na področju razvoja, investicij in varstva okolja, ki je tudi imenoval strokovno komisijo. Nato je kolegijski poslovodni organ sprejel zaključek, da je potrebno povzročeno škodo poravnati in hkrati ugotoviti vzroke in odgovornost delavcev. Poostriži je potrebno tudi nadzor nad vsemi možnimi onesnaževalci, dati večji poudarek izo-



Še en naš okras - razsuti cinkov sulfat

brazevanju delavcev, ki imajo opravka z nevarnimi snovmi, preprečevalno ukrepati in izključiti negativne subjektivne vplive na varstvo okolja.

Dani Podpečan

Razvoj kot družbena funkcija

Sestanek, ki je bil 8. februarja 1983 organiziran v Cinkarni na pobudo OKZK Celje o razvojno - raziskovalni problematiki in kot pripravi na sejo OKZKS Celje o tej temi, je imel namen, da tudi v Cinkarni spregovorimo o razvoju kot družbeni funkciji.

Pogovora so se udeležili člani predsedstva konference, sekretarji OOZK, komunisti razvojno investicijske službe in vodje razvojnih programov. Iz občinske konference so se pogovora udeležili izvršni sekretar tov. Potočnik, tov. Gradnik iz Občinske raziskovalne skupnosti, tov. Birska, vodja razvoja v Aeru in tov. Bukvič iz Razvojnega centra.

Inventivna dejavnost v naši delovni organizaciji se je precej razmahnila. Kljub temu pa ugotavljamo, da se razvoj inovativne dejavnosti še vedno pospešuje predvsem s političnimi sredstvi. Le-ta se mora obravnavati kot ekonomska kategorija, kar pomeni, da je njen razvoj potrebno pospeševati z ekonomskimi stimulansi sistemsko. Večji razmah inovativne dejavnosti v nekaterih okoljih še vedno zavirajo dileme, ali je inovativni prispevek v okviru rednih delovnih nalog tudi inovacija. V letu 1982 je bilo med 21. predlogi dokončno rešenih 7.

Največ predlogov je iz Metalurgije, Kemije, Grafike in Vzdrževanja. K večji dejavnosti je pripomogla tudi akcija sindikatov. Ugotovljeno je bilo, da finančnih težav na tem področju ni, saj

je ostalo iz preteklih let še 8.699,664 din sredstev neizkoriščenih. Živimo v času, ko je potrebno preiti od besed k dejanjem, ko mora vsak izvrševati svoje naloge ter zanje tudi odgovarjati.

Doslej je jugoslovanska tehnologija temeljila na tujem znanju, naše znanje pa nismo, in marsikje še ne znamo izkoristiti, čeravno imamo po statističnih podatkih (če so pravilni) v naši državi 120.000 diplomiranih inženirjev in 24.000 doktorjev znanosti.

Merjenje imisije žveplovega dioksida

V zvezi z zagonom žveplene kisline je bila na zahtevo skupščine občine Celje postavljena mreža treh merilnih postaj za merjenje koncentracije žveplovega dioksida.

Prva je postavljena pri vratarnici stare Cinkarne, kjer se vsak dan ob 7. uri dajejo podatki za koncentracije SO_2 , za zračni pritisk in temperaturo. Drugi dve merilni postaji smo si sposodili pri Hidrometeorološkem zavodu Slovenije. Eno smo postavili na Dolgo polje poleg samopostrežne trgovine Center, drugo pa na vrh Aljaževga hriba. Merjenje bo potekalo do maja 1983. Za naslednjo zimo pa je za Celje predvidena še večja in popolnejša mreža desetih merilnih postaj, ki bo zbirala podatke o koncentracijah žveplovega dioksida o vetru za raziskovalno nalogo »Model sanacije ozračja v urbanizirani kotlini«,

Vsak delavec je lahko vključen v to dejavnost, saj vsak dnevno lahko doprinese svoj delež k izboljšanju svojega dela.

V pogovoru so se izoblikovala stališča, da omejevanje zaposlovanja v razvoju in omejevanje uvoza potrebne opreme ni pametno, če izhajamo iz dejstva, da je stabilizacija gospodarstva daljši proces. Boljšo izkoriščenost znanja in opreme zavirajo tudi neurejeni medsebojni odnosi v posameznih delovnih okoljih. Ustvarjanje delovnega ozračja in razvijanje tovariških odnosov je področje, kjer lahko družbeno politične organizacije še veliko prispevajo.

Cinkarna je po številu razvojnih smeri zelo razdrobljena. Zato v razvojnih oddelkih ni smotno pretirano omejevati zaposlovanje strokovnjakov. V razvojne programe pa je potrebno vključiti strokovnjake iz tozdov in tudi izven delovne organizacije, da tako okrepimo številčno oslabiljene razvojne oddelke.

Sprejeto je bilo stališče, da je zaradi razdrobljenosti razvojnih usmeritev v občini, potrebno poglobiti sodelovanje med raziskovalci različnih OZD, če imajo realizacije posameznih razvojnih nalog stične točke. Zaradi aplikativnega značaja naše razvojne dejavnosti menimo, da je poleg koncentracije znanja in opreme v okviru enotne razvojne službe v Cinkarni, potrebno razvijati take pogoje dela, kjer bodo razvojni oddelki vsebinsko povezani s tozdi.

Težave vidimo predvsem v zavesti znanja. Krize v zavesti uporabe znanja je potrebno čimprej odpraviti, kajti če ne bo zdravega timskega dela in konkurence v znanju, se bomo še vedno vrteli v začaranem krogu.

M. G.

ki v Celju poteka že četrto leto. Merilne postaje bo postavil Hidrometeorološki zavod.

Po meritvah oddelka za varstvo okolja v Cinkarni, Skislina emitira zelo majhne količine žveplovega dioksida, veliko pod našimi pričakovanji in minimalno v primerjavi s kislinaми KKČ. Emisijske koncentracije žveplovega dioksida so skoraj od zagona dalje pod nemškimi normativi za takšno proizvodnjo in znašajo 0,05 do 0,54 g/m³, normativ pa je 1,7 g/m³. Največja koncentracija je bila 14 kg/h, kar je vsaj desetkrat manj, kot emitira vsaka linija KKČ s štirikrat manjšo proizvodnjo kisline. Običajno pa je emisija na S kislini pod 10 kg SO_2 /h. To je rezultat izboljšane tehnologije in avtomatiziranega vodenja procesa. Potrebno je poudariti, da so bili taki

rezultati doseženi pri 60 % zmanjšanju normalne proizvodnje, kar bi na primer na pogoje obratovanja starejših linij negativno vplivalo in bi bile emisije večje, na S kislini pa so pri teh pogojih tudi odlični rezultati.

Kakšen pa je zrak, ki ga dihamo v Cinkarni in v mestu?

Decembra smo imeli v Cinkarni relativno dober zrak, saj je bil le proti koncu meseca štirikrat prekoračen normativ z največjo imisijsko dnevno koncentracijo žveplovega dioksida 0,30 mg/m³, mesečno povečanje znaša 0,17 mg žveplovega dioksida. Podatke z Aljaževga hriba in Dolgega polja imamo za drugo polovico decembra, ko so koncentracije na Aljaževem hribu v povprečju nižje, na dolgem polju pa višje kot v Cinkarni.

Januarja se je stanje poslabšalo, saj smo v Cinkarni 15-krat prekoračili dovoljene dnevne koncentracije, na Dolgem polju in na Aljaževem hribu pa je bilo 18 prekoračitev. Mesečno povprečje je bilo najnižje v Cinkarni 0,297 mg žveplovega dioksida/m³, na Dolgem polju 0,383 mg/m³, na Aljaževem hribu pa 0,409 mg/m³.

Veter, ki ga merimo nad vratarnico stare Cinkarne, je bil v decembru v glavnem močnejši, kar seveda dobro vpliva na zmanjšanje koncentracij škodljivih snovi v zraku, januarja pa smo imeli šibke vetrove spremljivih smeri. To na čiščenje zraka nič bistveno ne vpliva, zato se isti zrak dalj časa zadržuje nad Celjem.

Po mnenju Hidrometeorološkega zavoda prispeva kurjava h koncentracijam žveplovega dioksida v neugodnih vremenskih razmerah 0,50 do 0,75 mg/m³ pri polurnih koncentracijah, ugotavljamo pa tudi ujemanje visokih koncentracij žveplovega dioksida v mestu in na KKČ. To se je januarja zgodilo dvakrat. Dejstvo, da so v Cinkarni koncentracije

nižje, kaže tudi na vpliv visokega dimnika, ki dimne pline iz S kisline in ferosulfatne linije KKČ odnaša čez Cinkarno.

Neugodne vremenske razmere za onesnaževanje se pojavijo, kadar vlada visok zračni pritisk in brezvetrje, torej, kadar je vreme stabilno. Dejansko ugotavljamo ujemanje visokega zračnega pritiska in visokih imisijskih koncentracij SO₂, pri nižjem zračnem pritisku pa se tudi koncentracija zniža. V največji meri moramo to pripisati pojavu tople inverzijske plasti na višini 100 do 200 m nad mestom, ki preprečuje kroženje zraka. Na srečo imamo letošnje zimo samo enodnevne inverzije, ki povzročajo dopoldanske povišane koncentracije SO₂, medtem ko so ostali del dneva nižje.

Pri onesnaževanju zraka je težko delati zaključke, češ krivec je ta in ta. Včasih se res zgodi, da brez dvoma lahko pokažemo na Cinkarno, ki zaradi napak v proizvodnji emitira povečano količino žveplovega dioksida. Drugič pa se zgodi, da so enako visoke koncentracije pri normalni proizvodnji v Cinkarni, pa so ostali pogoji drugačni.

Dejstvo je, da ima Celje slabo geografsko lego, da je slabo prevetreno, da ima veliko industrije. Vsak od onesnaževalcev, tudi zasebna kurišča, bi moral težiti k zmanjšanju onesnaževanja, ne samo žveplovega dioksida, pač pa tudi drugih škodljivih snovi, ki pridejo v naš zrak iz kurišč, iz avtomobilskih izpuhov in iz najrazličnejše proizvodne dejavnosti. Na splošno velja, da najbolj sosed smradi sosedu. V Cinkarni pa moramo tudi ves čas gledati na to, da bomo zmanjševali emisijo iz proizvodnje še posebno tam, kjer se to lahko doseže s tehnološko disciplino.

Vida Planinšek

Prihranki v energiji

Energetski trg je bil v zadnjih desetletjih usmerjen na velik delež nafte, predvsem v industrializiranem svetu, kjer je ta delež tudi iz leta v leto naraščal. Na drugi strani pa je poraba premoga padala. S povečanjem cene nafte leta 1973, pa je nekje hitreje (industrializirane dežele) in drugje počasneje, prišlo spoznanje, da je potrebno zmanjšati odvisnost od uvoza nafte, predvsem z racionalnim trošenjem. Prav tako je vedno več truda vloženega v iskanje alternativnih virov. Opazni so že prvi znaki prestrukturiranja (naftni derivati - zemeljski plin). Poraba nafte v razvitem svetu pada (pred naftno krizo porast 6% letno, danes 0,7% ali pa celo manj).

Ukrepe glede energetske oskrbe lahko združimo v štiti področja:

- Štednja s energijo, oziroma njena racionalna poraba. To naj bi bila najhitrejša in najbolj učinkovita pot za zmanjšanje porabe energije. Obstajajo podatki, da bi bilo možno že do leta 1990 zmanjšati porabo v gospodinjstvu za 40 do 50 %, v transportu 10 - 20 %, približno toliko pa v industriji. Vendar je pri tem treba upoštevati, da posodobitev stanovanj lahko traja do 30 let, za energetske manj zahtevne avtomobile morda 10 let, več deset let pa za spremembe porabe energije v industriji. Tako je možno šele po daljšem času računati z znatno manjšo porabo.

- Naslednja možnost je premog, kateremu danes v energetiki dajemo veliko možnosti. Računa se s podvojitvijo porabe premoga, če pa bi se jedrske elektrarne gradile počasneje (kot je to dejansko v zadnjih letih), pa bi se poraba premoga potrojila. Povečale bi se zmogljivosti termoelektrarn, premog bi lahko služil za predelavo. Vendar bi bili stroški za doseg navedenega ogromni. Razširitev premogovnikov v tej smeri traja cca 6 do 10 let, 5 - 8 let pa traja izgradnja termoelektrarne na premog. Prihaja do težav z onesnaževanjem okolja, povečati je potrebno trgovino s premogom (prevoz na daljše razdalje).

- Tretja možnost v velikem obsegu je jedrska energija.

- Znatne količine pa naj bi pridobili iz pretvorbe sončne, vetrne in bio energije.

Kaj je energija?

Energija je fizikalno delo. Za opravljanje fizikalnega dela pa potrebujemo moč. Merilo za veličino moči uporabljamo W (Watt), kW, MW, medtem ko za opravljena dela (energijo) J (joul - Ws). J je sorazmerno majhna enota, zato srečamo večinoma kilo ali mega joul (1 S m³ temeljskega plina, kalorična vrednost 34000 kJ) kWh (opravljeno delo) pa je zmožek uporabljene moči in časa (ure). Tako na primer 100 W žarnica v 10 urah potroši 1 kWh. Seveda pa srečamo v vsakdanjem življenju še enote starih sistemov mer kot so za moč KM (konjska moč), kcal/h (kilokalorija na uro) ... To predvsem velja za hrano in goriva, pri katerih še vedno govorimo o kalorični vrednosti.

Energije ne proizvajamo, ampak samo pretvarjamo. Parni kotel ne proizvaja pare kot energetskega medija, ampak pretvarja energetske vsebnosti premoga, mazuta ali na splošno goriva z gorenjem in uparjanjem vode, v paro (toploto). Električna energija predstavlja pretvorbo potencialne energije padca reke, preko turbine in generatorja. Z difuzijo ali fuzijo jeder v atomskem reaktorju se sprošča toplota, ki jo preko parnega kotla, parne turbine, s katero poganjamo električni generator, pretvarjamo v električno energijo.

Uporaba energije se načelno lahko deli na uporabo za ogrevanje, segrevanje in opravljanje mehanskega dela.

- Za ogrevanje ali proizvodnjo toplote uporabljamo energijo v gospodinjstvu za kuhanje hrane, segrevanje vode, ogrevanje prostorov; v delovnih organizacijah pa za ogrevanje, taljenje materialov, za kemične procese pri višjih

temperaturah, za proizvodnjo pare itd.

Mehansko delo opravlja električna energija takrat, ko poganja elektromotorje, toplotna energija goriv (bencin, nafta, premog ...) poganja motorje z notranjim izgorevanjem; parne turbine, batne stroje poganja energija pare; vodne stroje (vodne turbine) pa potencialna energija vode (reke, umetna jezera...).

Ko govorimo o racionalni rabi energije, ki je danes in bo tudi v bodočnosti še kako aktualna, zaradi vedno večje cene na enoto, pogledimo, kako lahko v nekaterih primerih vplivamo na racionalno rabo. Že pri izbiri naprave moramo upoštevati gospodarnost, glede na porabo energije. Vsaka naprava ima pri pretvorbi energije lastno porabo (trenje, pri električnih strojih, stalne izgube in izgube obremenitve). Pri izbiri proizvajalca moramo biti na to pozorni.

Ura brez kazalcev

Ali bo delovni čas spremenil biološki ritem?

Ogrizek A.: »Težave imam s prevozom na delo iz Podčetrška. Avtobus je zjutraj prepoln. Varstva otrok nimam urejenega, saj so otroci pol ure dnevno sami. Zaradi novega delovnega časa sem morala prekiniti študij ob delu, ker se kratko malo ne morem več voziti na predavanja v Maribor.

Mlakar A.: S prevozom na delo iz Grobelnega so težave, ker avtobus, ki pelje kasneje, ne ustavi pri Cinkarni. Pelje mimo Cinkarne na avtobusno postajo, od tod pa moram peš v Cinkarno. Izletnik najbrž nima dosti posluha za nas vozače. Otroško varstvo je problem zase. Varstva od 15,30 dalje ni več. Težko dospem do te ure v vrtec.

Kocič H.: Samo to lahko rečem, da sem zdoma vsega enajst ur na dan, medtem, ko sem pred uvedbo tega delovnega časa porabil le devet ur. Moti me tudi to, da je obvezni čas podaljšan kar za eno uro.

Verjetno bi vsak od vozačev v delovni skupnosti odgovarjal podobno.

V razpravi je osnutek družbenega dogovora o urejanju delovnega in obratovalnega časa - javna razprava naj bi trajala do 10. marca, nato pa bi slovenska skupščina razpravljala o tem. Družbeni dogovor predvideva, da bi se delovni čas približal osmi uri, predvsem

Nadalje ni vseeno, kakšna je nazivna moč naprave glede na njeno dejansko obremenitev v času uporabe.

Na primer, stroj, ki ga vgradimo s 100 % močjo, izkoriščamo pa to moč samo 50 %, ima v obratovanju znatno večje izgube, kot če bi ga izkoriščali 75 %. Vsak od nas lahko bistveno doprinaša k varčevanju z vsemi vrstami energije, od razsvetljave, ki gori po nepotrebnem, pogonskih strojev, ki se vrtijo v »prazno«, tople ali mrzle vode, ki teče zaradi pokvarjene pipe, ogrevanja prostorov preko normalne temperature, kondenznih posod, ki ne opravljajo svoje funkcije, do napeljav, ki so v slabem stanju (izolacija...).

Vodi naj nas misel, da kdor racionalno troši energijo in s tem varčuje, tudi ceneje proizvaja. To pa je in mora biti cilj nas vseh.

Mihael BURNIK

pa da bi delali takrat, ko je delovna sposobnost delavca najvišja. Toda na tem področju je cel kup negotovosti in nejasnosti. Mnenja in potrebe so različne, tako, da se bomo težko dogovorili in poenotili naš delovni čas.

27. marca bo pri nas prvič začel veljati evropski poletni čas. V noči od 26. na 27. marec ob dveh zjutraj bomo premaknili urne kazalce za eno uro naprej. Pomeni, da bi morali priti 27. marca po premaknjenih urah kazalcih na delo ob peti uri zjutraj in v DSSS ob 5,30 uri. Skratka vsa dogajanja, tako tudi vstajanje, bi se premaknilo za eno uro nazaj v jutro. Dogovoriti se bomo torej morali, da ne spremenimo naš biološki ritem, temveč bi prišli na delo tako kot sedaj, le kazalci na uri bodo kazali 7 ali 7,30.

Stališče, ki ga nekje tiho zavzemamo je, da bi premaknili izmenska dela za eno uro po urnih kazalcih od 7,00 do 15,00 po dejanskem (sedanjem) času pa kot dosedaj od 6,00 do 14,00 in v DSS pol ure kasneje. S tem se naš biološki ritem ne menja, ker nam ne bo potrebno vstajati uro prej, to je ob 5,00 ali vozači ob 4,00 zjutraj ali še prej. Seveda pa to naše stališče še zavisí od organiziranja javnega potniškega prometa.

O delovnem času vas bomo še informirali preko Informatorja.

M. G.

predloge za odpravo vrste težav. Tudi v družbenopolitičnih organizacijah ni prav nič bolje. Nič se ne razpravlja o bistvenih vprašanjih, ki zadevajo socialno problematiko delavcev. Ne postavljajo pogojev, ne sklepajo o uresničevanju naših ciljev.

Zakaj taka pasivnost? Navsezadnje, ni čudno, da je že zdavnaj zbledel lik komunista, saj se nihče več ne vpraša, kje pa so komunisti, ki so prvi poklicani poiskati rešitve.

Iz tega sklepamo, da vlada na področju družbenopolitičnega in samoupravnega življenja idejna kriza, množična nesposobnost za obvladanje, presojo in odgovore na odprta vprašanja.

Tako je nastala čisto logična posledica, da se je okrepi odločanje na ravni poslovnih struktur. Ali moramo na vsak dogodek, ta ali oni, ki je, v ospredju, molčati, v ozkih okoljih pa ga do konca okritizirati? Iz takih zakulisnih razgovorov se rodijo neresnice, polresnice, dvomi, nesoglasja. Ali je tako bolj prav?

In končno, sedaj ni trenutek, da bi iskali krivca za vsako ceno, temveč je bolje neškodovano predlagati dobro rešitev in kmalu ne bo več toliko nezadovoljstva. Vsak posameznik v kolektivu pa bi se moral zavedati, da lahko doprinese vsaj delček h krepitvi pravih samoupravnih odnosov.

Mira Gorenšek

Delo družbenopolitičnih organizacij

Osnovna usmeritev sindikata je v tem obdobju temeljila na pripravi članskih oziroma letnih sestankov v osnovnih organizacijah. Osnovne organizacije sindikata v tozdih Energetika, Veflon, Vzdrževanje so imele občni zbor, ostale osnovne organizacije pa letne članske sestanke.

Obravnavana je bila ocena delovanja in aktivnosti sindikalne organizacije ter delo izvršno političnih organov in njihovih članov, poročilo o finančnem poslovanju, letna programska usmeritev in finančni načrt za leto 1983. Izvršene bodo eventualne kadrovske dopolnitve ter obravnavana druga pomembna vprašanja. Letni članski sestanki so priložnost za utrditev organiziranosti ter vezi med članstvom in vodstvom sindikalne organizacije. Vsi moramo prispevati k poglobitvi vsebine in metod dela ter demokratizaciji odnosov. Ker je celotna aktivnost v zvezi sindikatov usmerjena v uresničevanje ciljev gospodarske stabilizacije na vseh ravneh, bo v programskih usmeritvah poseben poudarek zlasti na:

Kaj o tem menite vi?

Že bežen pogled v naše vsakdanje razprave o aktualnih problemih, kasnitvah in pomanjkanjih nam kaže na različnost stališč in mnenj. Marsikaj nam ni prav. Veliko govorimo v

majhnih skupinah, nič pa ne povemo tam, kjer bi to morali.

Nihče se noče izpostavljati na sestankih samoupravnih organov in tudi malo je takšnih, ki imajo dobre

- povečanju produktivnosti dela
- zmanjševanju stroškov
- organizirani preskrbi s surovinami in reptomateriali
- zmanjševanju uvoza
- povečanju izvoza itd.

Sindikata se bo zavzemal za boljše in

hitrejšo uveljavljanje sistema delitve po delu in rezultatih dela.

Osnovne organizacije pa obravnavajo tudi osnutek družbenega dogovora o enotnem delovnem času.

Dragica Zakošek

Tekoče reševanje inovacij - pot k uspehu

Na področju inventivne dejavnosti je bil v letu 1982 narejen precejšnji napredek v primerjavi z letom 1981. Zopet se je začela prebujati dejavnost inovatorjev, komisij za inventivno dejavnost v tozidih in strokovne komisije v večini primerov svoje delo in obveznosti jemljejo resno, kar se pozna pri številu obravnavanih primerov. Kljub napredku pa z doseženim ne moremo biti zadovoljni, ker iz nekaterih tozdov, ni novih predlogov kljub temu, da je dovolj sposobnega kadra pa tudi vrsta nerešenih problemov, ki bi jih z manjšimi in večjimi inovacijskimi predlogi lahko rešili.

Ali nas gospodarska nuja, težki pogoji gospodarjenja, pomanjkanje surovin posebno iz uvoza, energetska

kriza in nenazadnje pogoji dela, ne silijo k razmišljanju in uporabi lastnega znanja za pridobivanje najceneje doseženega dohodka? Razmislimo vsak na svojem delovnem mestu, kako z čimmanj vloženih sredstev doseči čimbolj ugoden finančni rezultat. Prepričan sem, da se to mora v končni fazi poznati v lastnem žepu.

Še en razmislek. Če bi delali z družbenimi sredstvi, tako kakor delamo doma, ali pa delavci v drobnem gospodarstvu, bi bili rezultati našega dela veliko večji. Temu v dokaz so inovacijski dosežki v drobnem gospodarstvu, ki se približujejo tako po številu in gospodarski koristi tistim, ki jih s precej muke realiziramo v delovnih organizacijah.

Dosežena čista gospodarska korist

Od tehničnih izboljšav	14.915.946 din
Od koristnih predlogov	1.587.747 din
Skupaj	16.503.693 din

Izplačano nadomestilo avtorjem

Od tehničnih izboljšav	396.662 din
Od koristnih predlogov	193.950 din
Skupaj	590.612 din



Obrat PTFE, TOZD Veflon

KAJ SMO DOSEGLI V CINKARNI V LETU 1982

Število primerov	Tehničnih izboljšav	Koristnih predlogov	Skupaj
prijavljenih	10	11	21
obravnavanih	27	37	64
priznanih	8	17	25
realiziranih	10	18	28
nerealiziranih	14	13	27
neprijzanih	4	11	15
izračunana g.k.	4	6	10
enkratno nadomestilo	1	9	10

ŠTEVILO DELAVCEV, KI SO PRIJAVILI OBRAVNAVANE PREDLOGE IN ŠOLSKA IZOBRAZBA

Izobrazba	avtorjev	soavtorjev
visoka	10	3
višja	1	3
srednja	11	8
VK	4	2
KV	5	7
PK + NK	2	-

OPREDELITEV OBRAVNAVANIH INVENTIVNIH PREDLOGOV PO PODROČJIH

tehnika in tehnol. 57

energija	4 /skupaj s tehnol.
ekologija	2 /eden skupaj s teh.
transport	4
ostalo	2
Organizacija dela -	
Varstvo pri delu -	

Z nekoliko več prizadevanja, več kolektivnega dela, predvsem pa odgovornosti vsakega na svojem področju, bodo rezultati ob koncu letošnjega leta boljši. Maks PEČNIK

OBVESTILO

Odbor za prehrano je na zadnji seji sprejel sklep, da se s 3. 3. 1983 preneha z razdeljevanjem prehrambenih izdelkov na veliko. Zaradi pomanjkanja namreč nismo več sposobni zagotavljati zadostnih količin teh izdelkov. Bloki za malico naj se uporabljajo dnevno.

Odbor za prehrano

ZAHVALA

Ob bridki izgubi drage mame Ljudmile Kregar iz Rogaške Slatine se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem, ki ste darovali venec in jo spremljali na zadnji poti.

Hčerka Vida in sin Oton

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta Jerneja Bajdeta, se iskreno zahvaljujemo za darovano cvetje, denarno pomoč in vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti!

Žaluojača žena, otroci in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene Anice Kranjc, se zahvaljujemo kolektivu Keramike za denarno pomoč, Grafiki za spremljanje na zadnji poti in govorniku za izrečene besede.

Žaluojača mož Adolf in hčerka Marjana



Kaj vse smo naredili, ali vsaj hoteli narediti

Med večjimi akcijami, ki smo jih začeli pripravljati že lani je bilo tudi anketiranje mladincev. V ta namen smo pripravili kar obširno anketo v slovenskem in srbohrvatskem jeziku.

Pripravljenih je bilo okoli 500 izvodov, ki smo jih razdelili predsednikom nekaterih OO ZSMS (Grafika, DSSS, TiO₂, Metalurgija, Kemija).

Po anketne liste ni bilo predsednikov iz OO Veflona in Transporta, v Energetiki in Vzdrževanju pa še ni oblikovanih OO mladine.

Tako je ostalo na razpolago še približno 150 anketnih listov v obeh jezikih.

Če govorimo o rezultatih ankete oziroma o odzivu nanjo, ne moremo biti zadovoljni.

Anketni listi so skrivnostno izginjali, pojavljal se je odpor do izpolnjevanja, nekatere je motilo kakšno vprašanje-skratka, anketa je pokazala stanje ki vlada - pasivnost, nezainteresiranost, tihi odpor.

Upamo, da nam bo nekaj anketnih listov le uspelo zbrati in da nam bodo pokazali tudi tisto stran, ki smo jo hoteli raziskati.

Konec januarja je bil tudi sestanek enega od aktivov, ki deluje znotraj OO ZSMS Metalurgije.

Sestanek aktiva KKČ je bil vsebinsko bogat. Kar pa je bilo tudi zanimivo, je bila udeležba! Kot predsednik OO bi bil zelo zadovoljen, če bi se sestanka udeležilo 15 mladincev-o njihovi skoraj 100 % udeležbi pa si ne bi upal misliti niti v najbolj drznih sanjah!

Predsedstvo aktiva sestavlja predsednik (bolje rečeno - predsednica Šanca Cvetka) sekretar, blagajnik in dva člana, ter referenti za kulturo, šport in propagando - po dva za vsako področje.

Zelo dobro je bilo sestavljeno tudi gradivo, ki smo ga prejeli. Pregled dela v preteklem obdobju zajema vse, od strukture aktiva do njihovih želja. Vsekakor je to način, ki je dobro zastavljen, delo pa pohvale vredno.

V februarju je potekala tudi akcija zbiranja knjig za leposlovno knjižnico. Rezultat-ničeln.

Ugotovitev-še ena ideja, ki je žalostno propadla.

Splošna ugotovitev: Tistih 2-3 % mladincev, ki se imamo v Cinkarni za aktivne, smo nekaj naredili-rezultati pa odgovarjajo drugemu delu do 100 %.

Silvo

Bil je pust

Na pustni torek je bilo tudi v naši DO videti nekaj pustnih mask. Devet maškar se je odzvalo našemu povabilu iz MCC-ja.

Bile so zanimive in raznolike. Tako smo imeli čast videti dve upokojenki, od tega eno cinkarniško in enega upokojenca, Muppet-ovsko pujsiko, čarovnico, klovna in hudiča, ter dva škofa.

Med temi je morala žiriija-dve Ireni in jaz, zbrati najbolj izvirno masko. Po daljšem premisleku smo se težka odločili. Izbrali smo cinkarniško upokojenko. Nagrada, ki smo jo dali je bila v stilu časa in trenutka-zamaskirana trobenta, ki bo upokojenki lahko služila pri prehodih čez cesto za dajanje zvočnih signalov-koristno pa jo bo lahko uporabila tudi pri urejanju raznih zadev za občinskimi vrati (da onih, zgoraj, sploh ne omenjamo).

Pa naj upokojenko še podrobneje predstavim.

Dolgi sivi lasje, zguban obraz in podobna drža, na hrbtu pa napis: »Zbiram prispevek za hotel britof«.

Bojda so bili njeni bivši sodelavci kar radodarni (kot bi se je želeli čimprej znebiti, he, he... hm... pardon!

Malo smo jo povprašali o starostnih in predsmrtnih težavah. Na vprašanje, če je že tako hudo, da morajo upokojenci tako zbirati denar je odgovorila le z smehom. In to takšne barve, ki je govoril: »Ne boste se me še tako hitro znebili!«



Povedala pa nam vseeno je, da je v tak način zbiranja prisiljena, ker so pogrebi dragi, pokojnine pa nizke (pogreb je tako ali tako luksuz). Očitno denarja še ni dovolj zbrala, saj med maškarami ni bilo nobene - Matilde.

Upokojenko pa skrbi tudi sedmina (kdo ve zakaj), ki pa je, baje, še dražja od pogreba. Sicer nam ni umrla - imeli pa smo vse pri roki: škofa in nekaj pogrebecev, hudiča (za vsak slučaj, če ne bi šla gor), za sedmino pa klovna-za vedro razpoloženje. Na razniju pa bi imeli-uganite!?

Vse to pa je prišlo prav naslednji dan, ko so pusta pokopali. No, naša upokojenka se nam je tudi predstavila: Kelc Ivanka, delavka (še vedno) v flovitu.

In še eno priporočilo upokojenke: »Začnite se pravočasno pripravljati za penzijo!«

Pesem za kruh in orkester - vrabcev

Kraj dogajanja: Cinkarna - pred jedilnico

Čas dogajanja: Neko zgodnje (za tiste zaspane) sobotno delovno jutro, namenjeno vsem tistim, ki so bili tisti dan na malici.

Že omenjeno delovno soboto, ko se je že začelo svetlikati, po besedah »prizadetih« očividcev, je bila za cinkarniške in okoliške vrabce »nevidena« gostija.

Pred našo »hranilno banko« je čakal svež kruh, da ga naše vrle sodelavke odnesejo v zato namenjene prostore.

Ker je bil kruh nekaj trenutkov (kako dolgo se ne ve) prepuščen le sebi (in vrabcem), so pernati gostje pridno zobali.

Kolikor jih poznam (doma sem bolj pod streho) sicer nekaj dajo na svojo pernato higieno, kako pa je z njihovimi kljuni in nožicami pa ne vem.

Ta kruh pa ni bil deležen le ptičje pozornosti, ampak seveda tudi pozornosti tistih, katerim je bil namenjen: vsem delavcem, ki so tisti dan delali redno ali izredno in bili na malici.

»Če je bil kdo zaradi tega bolan ne vem. Upam, da ne.

»Pravni« pouk: Pri vsakdanji malici lahko le upate, da res prvi jeste kruh!

SILVO

Osmi marec

Megleno jutro. Tiho se splazim iz postelje in odprem okno. Mrzel zrak mi biča obraz, a jaz ničesar ne čutim. Kot zasanjana tavam po prostoru. Brž si pogladim kuštrave lase in stečem v gozd blizu hiše. Tam je moj kotiček za premišljevanje. Sedem na štor. Kako romantično! Pozabim na vse okoli sebe, na probleme, na prvo ljubezen.

Glej, nekaj se je premaknilo. Zagledam košat rep. Saj to je lahko le vera! Kako spretna je! Skače iz veje na vejo, iz drevesa na drevo, pri tem pa se nikoli ne utruji.

Slišim ptičje petje. Le-to me tako prevzame, da še jaz zapojem pesem. Stopam globlje v gozd. Nekaj se je premaknilo. Le kaj je? Pred sabo zagledam čudovit prizor. Srnica čisto brez skrbi prežvekuje travo. Tiho se ji približam. Srnica postriže z ušesoma in zdirja globlje v gozd.

Seveda, tam je njen dom.

Dom? Tedaj se prestrašim tudi jaz. Le koliko je ura? Joj, katerega smo danes? Mar sem res tako pozabljiva? Saj danes je vendar osmi marec. Na jasi zagledam prekrasne norice in zvončke. Brž jih natrgam. V rokah držim prelep šopek in že hitim proti domu. Prepljavlja me val sreče in nasmehnem se. A nasmeš ni kmalu splahni. Le komu naj jih dam?

Mami, ki naju že več let loči sto in sto kilometrov, sestri, ki ji te poljske rožice ne pomenijo nič. Solze mi polzijo po obrazu. Rožice mi padajo iz rok in nazadnje ugotovim, da mi je ostala le ena. Vržem jo v potok. Valovi jo neusmiljeno potiskajo naprej, naprej... in zdi se mi, kot otrok, ki ga je zapustila mati.

Brž stečem naprej. Ničesar ne vidim in ne čutim, le nekje v meni odmeva: mama, mama.....

Irena Kroflič

Spominjam se ...

Stopam po stezi, korak za korakom. Stopam v prihodnost. Je mar lepša, kot tisto kar sem prehodila? Zazrem se na ostro kamenje, ki je ravno tako boleče pod mojimi stopali, kot tisti, preko katerih sem že stopila...

Spominjam se otroških let, ki so bila kljub pomanjkanju lepa. Ob večerih smo z mamicco posedali po postelji in prepevali stare, a vendar tako lepe pesmi. Čakali smo na očeta.

Mama nas je znala čudovito zamotiti, da ne bi premišljevali kaj bo, ko se bo oče vrnil. Pa saj ni bilo kaj premišljevat. Vedno se je vse ponovilo.

Doma so bili neprestani prepiri. Smeh na naših obrazih in iskre v očeh pa so iz dneva v dan bledeli.

Ponavadi sem sedela v temnem kotu in se stiskala k punčki iz cunj - moji edini igrači. Pripovedovala sem ji preveč resne stvari za moja otroška leta. Pa saj ni čudno, saj v naši hiši sploh ni bilo prostora za vesele, brezskrbne in sproščene otroke.

Ta mora pa ni trajala dolgo. Kmalu nas je zapustila mati, ki si je šla iskat sreče v svet. Ostali smo sami. Kljub težavam in brez pomoči staršev smo končali osemletko, se vpisali v nadaljnje šolanje...

Kako ostri so kamni ... Kako globoko so zarezane brazde na naših obrazih. Od bolečin ostrih kamnov, ki smo jih že prehodili in od teh, ki jih še moramo...

Mamica, ob tvojem prazniku smo ti vse odpustili. Odpustili smo tudi očku. V sanjah pa večkrat vidimo srečne obraze, kako prepevajo v majhni kmečki izbi, ki jo osvetljuje samo leščerba in nežni otroški glasovi.

Ali je bilo tudi tebi, tudi vama kdaj hudo, ker sta zapustila tri otroke? Zakaj, zakaj... Zakaj smo že tako majhni morali spoznati žalost, trpljenje in mraz v srcih?

Zato, da danes ne čutimo ostre bolečine teh kamnov po katerih stopamo skozi življenje?

Irča

Za razvedrilo

- Ste vi tajnica?
- Da.
- Iščem vašega šefa.
- Je nujno?
- Zelo.
- Potem ga bova morali pač prebuditi.
- *
- Meni pa kar ustreza nov delovni čas.
- Kako pa to, saj si vendar v službi od jutra do večera.
- Ravno zato, namreč z ženo se razumeva še samo ponoči.

Drobne Zdenka

*

- Poslušaj, ali si dobila stanovanje in višjo plačo, kot ti je obljubil tvoj šef?
- Samo hčerkico!

Poezija

Zdenka

Reke in potoki...

*Reke in potoki,
pare,
zlivajo se,
sikajoče,
v megleno morje,
rdeče rvajih,
jutranjih oceanov.*

*In lepljive ptice,
kjer jih je še kaj
glasno krakajoče
letajo brez cilja
v gostem zraku
vsakdanjosti
betonsko sive.*

*Stekajo se vode,
črne,
v sotočje
smrti,
kjer so ribe -
- krti.*

*A
trop
podgan,
tam,
ves razigran,
smeje se
v megleni dan.*

Silvo

Šport in rekreacija

SMUČANJE

Tudi letošnjo zimo smo v Cinkarni organizirali tekmovanje v veleslalomu med tozdi. Tekmovanje je bilo na Celjski koči v četrtek, 17. februarja. Udeležilo se ga je 71 smučarjev. Progo so Štorovčani postavili od vrha smučišča do kočice. Bila je tekoče postavljena, precej hitra, z nekaj pastmi, tako da je tudi najboljšim smučarjem delala težave. Vsi smo imeli enake pogoje, ne glede na to, da celo v svetovnem pokalu dekleta smučajo lažje proge.

Sicer pa je bila organizacija tega izleta zelo dobra. Imeli smo celo rešilca in medicinsko sestro, ki pa k sreči nista bila potrebna.

Ekipno je prvo mesto zasedel tozđ Veflon. In tudi sicer so pobrali večji del boljših nagrad. Druga je bila ekipa Vzdrževanja, tretja pa DSSS.



Od smučark se je veleslaloma udeležilo 13, zvozilo pa le 7. Prva je bila Karmen Rejc, DSSS, druga Cvetka Lukanc, DSSS, tretja Darinka Špacapan, DSSS, četrta Ivica Žerjav, Veflon, peta Jelka Bombač, Grafika, šesta Mira Gorenšek, DSSS in sedma Lučka Ščuka, DSSS.



Pri mlajših članih do 40 let je prvo mesto zasedel Božo Grabar, Vzdrževanje, ki je progo prepeljal v 30,43 sekunde. Drugi je bil Gajšek, Transport, tretji Goršek, Veflon, četrty Simonič, Grafika, peti Ivančič, DSSS, šesti Mulej, DSSS, sedmi Šeruga, Veflon itd.



Smučarke na startu



Pri starejših članih nad 40 let so prva mesta osvojili:

Anton Žerjav, Veflon z 32,39 sekundami, drugo mesto Mravljak, Veflon, tretje Vidmar, Vzdrževanje, četrto Cmok Drago, DSSS, peto Mak, Kemija itd.



USPEHI IN NEUSPEHI NAŠIH ŠPORTNIKOV

Zadovoljiva udeležba na TRIM akcijah v letu 1982, sodelovalo je 682 sodelavcev oziroma 29,8 odstotkov vseh zaposlenih, ne kaže tudi zadovoljivega uspeha na tem področju. Vsak udeleženec na TRIM igri ali na internem tekmovanju v vsaki športni zvrsti, prinese točko v skupnem seštevku. Tako smo lani v konkurenci delovnih organizacij v Celju dosegli šele četrto mesto pri ženskah in peto pri moških.

Občinskih TRIM tekmovanj smo se udeležili predvsem v kolesarjenju, streljanju, hoji. V panogah, kot so plavanje, tek, smučanje pa je bila udeležba s strani cinkarniških delavcev precej skromnejša.

V Cinkarni imamo organiziranih in delujočih enajst športnih sekcij od katerih so bile najbolj aktivne nogometna, strelska, kegljaška, smučarska, tekaška, šahovska sekcija, namizni tenis in planinska sekcija. Te so tudi v celoti izvedle svoj program, zastavljen v začetku leta in se udeleževale raznih tekmovanj izven programov. Manj aktivni pa so bili košarkarji in odbojkaši (razen ženske ekipe).

Na podelitvi priznanj sindikalnih športnih iger '82 Celje v hali Golovec, 18. februarja letos, smo prejeli kar devet lepih nagrad. Najboljše so bile strelke, ki so s svojo ekipo na občinskem tekmovanju osvojile prvo mesto. Ženska ekipa v namiznem tenisu je osvojila drugo mesto v Celju, mlajši člani pa v malem nogometu drugo mesto.

Tretje mesto so osvojile ženske v odbojki, starejši člani v namiznem tenisu in streljanju ter mlajši člani v streljanju. V šahu smo bili četrty. Košarkarji in odbojkaši so bili slabši, ne smemo pa pozabiti planinske sekcije, ki je že dolga leta aktivna in se tudi uvršča v slovenskem prostoru.

Med posamezniki so dobili priznanja v občinskem merilu naslednji sodelavci: Helena Umek drugo mesto v streljanju, Herta Franc drugo mesto v namiznem tenisu, Irena Zalokar tretje mesto v smučarskih tekih in Rado Kukič tretje mesto v kegljanju.

Vsem iskreno čestitamo!

V letošnjem letu bo prav toliko in še več priložnosti za udejstvovanje v športnih aktivnostih, zato pričakujemo večjo udeležbo. Pravijo, da je važno sodelovati in ne zmagati. Več nas bo sodelovalo, večja bo nagrada ob koncu leta.

M.G.



Kadrovska dejavnost v letu 1982

Za aktivno sodelovanje pri kreiranju in izvajanju kadrovske politike v naši delovni organizaciji, s ciljem realizirati načelo po njeni demokratičnosti, moramo biti v prvi vrsti dovolj informirani. V ta namen smo v kadrovski službi pripravili kratko informacijo o gibanju kazalcev na področju kadrovske dejavnosti v letu 1982, ki zajema naslednja področja: zaposlovanje, fluktuacijo, kvalifikacijsko strukturo, izobraževanje, socialno dejavnost, vrednotenje dela in delitev OD, družbeni standard.

V skladu z načeli demokratične samoupravne kadrovske politike v tem času ne moremo razmišljati o uspešnosti gospodarjenja, brez upoštevanja zaposlenosti, gledano skozi boljšo organizacijo in delitev dela, višjo usposobljenost kadrov, večjo motiviranostjo za delo nas vseh ipd.

Z namenom boljšega informiranja in v pričakovanju sugestij, posredujemo to informacijo z željo, da bomo s samoupravljalškimi in delovnimi aktivnostmi uresničevali dogovorjena načela kadrovske politike in da bomo razvijali medsebojno sodelovanje in zagotavljali uspešno uresničevanje

skupnih interesov v naši delovni organizaciji.

ZAPOSLOVANJE

V letu 1982 smo v naši delovni organizaciji načrtovali povečanje zaposlovanja za 5,4 % glede na stanje 31.12.1981, dosegli pa smo 2 odstotno rast zaposlovanja ali povečanje števila zaposlenih za 45 delavcev. Stopnja rasti zaposlovanja je glede na nove investicije in povečevanja zaposlovanja strokovnega kadra opravljiva. Seveda pa ne smemo zanemariti naše aktivnosti in potrebe po večji angažiranosti na nekaterih področjih, kjer še obstajajo notranje rezerve tudi pri ljudeh.

Vzporedno s tematiko zaposlovanja, bi poudarili nadurno in pogodbeno delo. V letu 1982 je bilo opravljenih 98.450 nadur in sklenjeno 32 pogodb o delu. Izhajamo iz predpostavke, da se v celoti ne moremo izogniti niti nadurnemu, niti pogodbenemu delu, da pa bi bila skrajna racionalnost na tem področju še kako potrebna. V letu 1983 moramo še intenzivneje za vsa nadurna in pogodbeno dela opravljati selektivnost z upoštevanjem specifičnosti tozdov oz. DSSS in z upoštevanjem družbeno zastavljenih ciljev.

Obvestilo obratne ambulante

Ordinacijski čas obratne ambulante je vsak dan razen sobote in nedelje od 7. do 13. ure. Podaljšan ordinacijski čas je v torek do 16. ure za DSSS, tozd Grafiko, Titanov dioksid in Veflon.

V četrtek pa je podaljšan ordinacijski čas do 16. ure za tozd Vzdrževanje, Transport, Metalurgijo, Kemijo in Energetiko.

Organizacija dela v obratni ambulanti je naslednja:

- od 7. do 10. ure prvi pregledi
- od 10. do 10.30 malica
- od 10.30 do 13. ure ponovni pregledi oziroma po potrebi tudi drugi nujni primeri (nezgoda pri delu, pregled bolnika z visoko temperaturo itd.).

Popoldanski čas od 13 - 16 ure pa je prvenstveno namenjen za izdajo receptov, napotnic, merjenje krvnega pritiska itd..

Vse delavce prosimo, da upoštevajo vse navedene ordinacijske čase, ki vključujejo tudi vsebinsko razporeditev obiskov.

Kadrovska služba

TABELA PREGLEDA ZAPOSLOVANJA V CINKARNI

TOZD	Stanje 1.1.82.	Vstop	Izstop	Stanje 31.12.
DSSS	501	41	26	533
Metalurgija	367	48	54	349
Kemija Celje	202	42	38	204
Kemija Mozirje	45	5	5	46
Grafika	217	8	13	206
Vzdrževanje	438	85	57	472
Transport	157	12	10	156
Energetika	52	5	5	52
TiO ₂	208	23	18	215
Veflon	56	3	1	55
Celotna OZD:	2243	272	227	2288

Pokrivanje potreb v letu 1982 je bilo naslednje:

- vrnitev iz JLA 10,3 %
- študenti 11 %
- zunanji viri 78,7 %

Glede na določila družbenega dogovora bomo v naši DO omogočili opravljanje pripravništva tudi drugim absolventom srednjih, višjih in visokih šol in ne samo našim študentom. Zaposlovali pa jih bomo lahko samo v primeru naših potreb.

FLUKTUACIJA

Stopnja fluktuacije po TOZD oz.

DSSS v %

TOZD Metalurgija	13,0 %
TOZD Kemija Celje	15,6 %
TOZD Kemija Mozirje	10,0 %
TOZD Grafika	5,8 %
TOZD Vzdrževanje	10,9 %
TOZD Transport	5,9 %
TOZD Energetika	8,8 %
TOZD TiO ₂	7,8 %
TOZD Veflon	1,7 %
DSSS	4,8 %

DO CC SKUPAJ: 9 %

Vzroki izstopanja v %

Osební dohodek 6,6

Pogoji dela - fiz.	5,7
Izmenko delo	1,8
Medsebojni odnosi	0,9
Preselitev družine	3,1
Ustreznejše delo	10,1
JLA	20,3
Disc. odp.	0,4
Upokojitev	16,7
Neustrezne prom. zveze	2,6
Stanovanja	0,9
Zapor	1,8
Nadalj. red. šolanja	1,8
Ostalo	27,3

SKUPAJ: 100,0

Način izstopanja

Razd.	7,5
Disc. odpov. (sam.)	32,6
Sporazumno	15,0
Red. odp.	4,8
JLA	20,3
Star. upokoj.	9,7
Inv. upokoj.	6,6
Po zak.	1,8
Smrt	1,8

SKUPAJ: 100

Prikaz izstopanja po kvalifikacijski strukturi

Kval.	NK	PK	KV	VK	NS	SS	Vis	V	Skupaj
DSSS	13	2	2	2	-	4	2	1	26
Metalurgija	34	6	9	1	-	4	-	-	54
Kemija Celje	33	4	-	1	-	-	-	-	38
Kemija Mozirje	4	-	1	-	-	-	-	-	5
Grafika	6	2	3	-	-	2	-	-	13
Vzdrževanje	5	6	44	1	-	1	-	-	57
Transport	8	-	1	-	1	-	-	-	10
Energetika	4	-	-	-	-	1	-	-	5
TiO ₂	6	1	9	-	-	2	-	-	18
Veflon	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Cinkarna C.	113	21	69	5	2	14	2	1	227

Iz tabel so razvidni tako vzroki kot tudi kvalifikacijska struktura fluktuantov. Pri kvalificiranih delavcih, kjer bi bila fluktuacija sicer problematična, so vzroki predvsem v odhodu v JLA. Največ disciplinskih odpovedi pa je pri nekvalificiranih

delavcih.

V letu 1982 je sicer fluktuacija za 0,7 % manjša v primerjavi z lanskim letom, vendar je glede na neizbežno fluktuacijo (cca 5 %) še vedno previsoka, kar nam narekuje skupne akcije za zmanjšanje le-te.

KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA

Leto	NK	PK	KV	VK	NS	S	Vis	V	Skupaj
1981	1199	61	566	59	15	248	34	61	2243
1982	1073	196	540	56	17	293	44	69	2288
%	46,9	8,57	23,6	2,45	0,74	12,8	1,92	3,02	

Iz pregleda kvalifikacijske strukture zaposlenih je razvidno, da se je v Cinkarni zvišala kvalifikacijska struktura zaposlenih s tem, da je v primerjavi z letom 1981 več zaposlenih 45 tehnikov, 10 delavcev z višjo in 8 delavcev z visoko izobrazbo.

Izboljšanje kvalifikacijske strukture je bilo v skladu z kadrovsko politiko, kjer se je na nova dela in naloge zaposlovalo usposobljene kadre, po drugi strani pa se je delavce, ki so fluktuirali, nadomeščalo s kadri, ki so imeli višjo stopnjo strokovne izobrazbe.

V zadnjih 10 letih je to prvič, da je število NK delavcev padlo pod 50 % na nivoju delovne organizacije, ob tem pa se je v vseh tozidih zmanjšalo število nekvalificiranih delavcev in povečalo število polkvalificiranih delavcev.

Zaskrbljujoče pa je dejstvo, da se je zmanjšalo število kvalificiranih delavcev za 26 v primerjavi s preteklim obdobjem.

Indeks rasti zaposlenih v Cinkarni je 102 %, indeks izobrazbene strukture pa 103,75 %.

Izobrazbena struktura se je v letu 1982 zvišala za 1,75 %, kar lahko ocenjujemo glede na minula leta kot izredno ugodno rast. Še vedno pa je splošen nivo izobrazbe izredno nizek in nas na tem področju čaka še veliko skupnega angažiranja, usmerjanja delavcev v izobraževanje ob delu, motiviranje za izobraževanje itd.

organizacijo pretežno deficitarne, vendar ni bilo planirano.

Za prihodnje šolsko leto je potrebno pripraviti plan izobraževanja ob delu, ki bo usklajen z dejanskimi kadrovskimi potrebami delovne organizacije.

Šolanje ob delu je dokončalo 10 delavcev: 1 administrator, 1 delovodja kovinarske stroke, 2 delovodja elektro stroke, 2 strojna tehnika, 1 komercialist, 1 ekonomski tehnik, 1 pravnik in 1 diplomirani inženir kemijske tehnologije.

Funkcionalno izobraževanje

Dopolnilnega funkcionalnega izobraževanja se je v delovni organizaciji udeležilo 464 delavcev. Izvedeni so bili tečaji za kurjače plinskih naprav, za delavce v proizvodnji litopona, za upravljalce visokotlačnih parnih kotlov, za varenje in tečaj iz varstva pri delu. Vsi tečaji so bili organizirani v delovni organizaciji.

Izobraževanja izven DO (seminarjev) pa se je udeležilo 77 delavcev iz različnih področij dela.

Proizvodno delo in delovna praksa

V šolskem letu 1981/82 se je začelo izobraževanje na srednjih šolah po zakonu o usmerjenem izobraževanju. Novi zakon določa, da teče del izobraževalnega procesa v delovni organizaciji pod vodstvom inštruktorjev, ki morajo biti ustrezno usposobljeni. Proizvodno delo traja za učence 1. in 2. letnika po 80 ur v šolskem letu. Proizvodnega dela in delovne prakse se je v letu 1982 udeležilo 112 učencev. Za izvedbo programske zastavljenih nalog smo strokovno usposobili 17 inštruktorjev, v letu 1983 pa moramo število inštruktorjev še povečati.

Strokovne ekskurzije

V okviru vzgojnoizobraževalnega programa srednjih, višjih in visokih šol, sodijo tudi strokovne ekskurzije. V letu 1982 je našo delovno organizacijo obiskalo 616 učencev, 94 študentov in 190 vojakov. Obiskovalcem predstavimo delovno organizacijo in našo proizvodnjo, temu pa sledijo ogledi.

Pripravnštvo

V skladu s pravilnikom o pripravnštvu in strokovnih izpitih delavcev v gospodarstvu smo v mesecu maju organizirali šestdnevni seminar za pripravnike, na katerem smo jih seznanili z nalogami pripravnikov v času pripravništva in z vsebino splošnega dela pripravniškega programa.

IZOBRAŽEVANJE

Center za izobraževanje delavcev je v letu 1982 usmeril svojo dejavnost v naslednja področja: štipendiranje učencev in študentov za delo in ob delu, dopolnilno funkcionalno izobraževanje, izobraževanje iz varstva pri delu, organiziranje proizvodnega dela in delovne prakse ter obvezne počitniške prakse ter organiziranje strokovnih ekskurzij v naši delovni organizaciji.

ŠTIPENDIRANJE

V šolskem letu 1982/1983 smo podelili 58 štipendij in sicer za kemijsko, kovinarsko, elektro, ekonomsko, metalurško in strojno usmeritev na različnih stopnjah zahtevnosti. Skupaj je sedaj v Cinkarni 150 štipendistov. Izobraževanje je uspešno zaključilo 42 štipendistov, in sicer: 14 kovinarjev, 5 elektrkarjev, 8 procesničarjev, 6 kemijskih, 4 ekonomski, 2 strojna tehnika, 2 elektrotehnika ter pravnica.

Izobraževanje ob delu

Ob delu se izobražujejo 103 člani kolektiva: 1 na poklicni šoli, 26 na srednjih šolah, 58 na višjih in 18 na visokih šolah. Izobraževanje ob delu je doslej potekalo samoiniciativno, sicer v smereh, ki so bile za našo delovno

Pred seminarjem smo pisno obvestili tudi vse mentorje o poteku pripravništva, o vlogi mentorja, o njegovih nalogah pri strokovnem usposabljanju pripravnikov.

Izmed pripravnikov, ki so sklenili delovno razmerje v letu 1982 jih je doslej opravilo pripravniški izpit 9, preostali ga bodo opravljali v začetku leta 1983.

SOCIALNA DEJAVNOST

Za socialno delo je v letu 1982 značilno, da je bila ta dejavnost poleg dela z invalidi in upokojnici prisotna na vseh področjih socialne varnosti, tako znotraj kot tudi izven Cinkarne Celje. V sklop teh aktivnosti sodi delo s humanitarnimi organizacijami predvsem z rdečim križem pri organiziranju krvodajalskih akcij in sodelovanje z društvom prijateljev mladine pri obdaritvi otrok zaposlenih

Stanje zaposlenih invalidov po tozdih:

TOZD oz. DSSS	Št. inv.	Št. % glede na zaposlene
DSSS	56	10,68
Metalurgija	24	6,70
Kemija Celje	15	7,31
Kemija Mozirje	2	4,44
Grafika	19	8,92
Vzdrževanje	31	0,79
Transport	19	12,25
TiO ₂	10	4,78
Energetika	5	9,61
Veflon	1	1,72
DO SKUPAJ:	182	8 %

Socialni delavec aktivno sodeluje pri sindikalni komisiji in pri organiziranju klimatskega zdravljenja zaposlenih delavcev. Pomemben del aktivnosti pa je namenjen urejanju pogrebov za zaposlene delavce, kot tudi za upokojence ter v zvezi s tem dodeljevanje denarne pomoči. Za socialno dejavnost je izredno pomembno sodelovanje s tozdr Medicino dela - obratno ambulanto. Z obratno ambulanto redno sodelujemo tako pri razreševanju individualnih problemov, organizaciji preventivnega zdravljenja kakor tudi pri kontroli bolniškega staleža.

Za socialno dejavnost v sklopu kadrovske socialnega oddelka pa je tudi značilno, da se aktivno vključuje v delovanje delegatskega sistema pri pripravi gradiva oz. stališč za vse SIS-e področja družbenih dejavnosti.

Našteli smo samo nekaj bistvenih nalog s področja socialne dejavnosti. V letu 1983 pa nas čakajo še naslednje naloge:

- ustanovitev aktiva upokojujencev

delavcev. Veliko smo sodelovali pri klubu zdravljenih alkoholikov Cinkarne, v katerem je trenutno 20 članov. Dejavnost kluba je naletela na nekoliko večji odziv s strani Cinkarne. Na tem področju se je bistveno povečalo strokovno delo s prihodom dveh terapevtov (zdravnika in višje medicinske sestre).

Največji problem pri socialnem delu pa predstavlja razporejanje delavcev na druga dela, zaradi zmanjšane delovne zmožnosti ali začasne prepovedi opravljanja določenih del in nalog. Položaj postaja vse težji, ker je vse več delavcev, ki ne morejo opravljati svojega dela. Zaradi specifičnih težkih pogojev v pretežnem številu tozdov pa je na razpolago čedalje manj takšnih del. Najbolj kritično je v tozdu Kemija, kjer imajo v nekaterih obratih že več kot polovico delavcev z zmanjšano delovno zmožnostjo.

Cinkarne ter aktiva invalidov Cinkarne, kot prioriteta naloga.

PODROČJE VREDNOTENJA DELA IN DELITVE OD

Glede na problematiko osebnih dohodkov, ki se v širšem smislu povezujejo s celotno problematiko samoupravnega organiziranja in dohodkovnih odnosov smo v letu 1982 imeli glavno težišče dela na področju vrednotenja dela in delitve osebnih dohodkov na:

- izdelavi pravilnika o razvidu del in nalog
- izdelavi samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in skupno porabo
- na osnutku pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Dela na tem področju so potekala v sodelovanju z ZOP - Ljubljana in so izhajala iz analiz sistema delitve OD, pripravi predloga osnov in meril za vrednotenje zahtevnosti in uspešnosti

dela, pripravi postopkov in izdelavi navodil za ocenjevanje in vrednotenje dela itd.

Naloga v okviru navedenega področja so zelo pestre, strokovno zahtevne in obsežne.

V procesu samoupravnega odločanja smo izvedli vrsto strokovno - tehnično pripravljanih del v obliki proučevanja problematike in izdelave predlogov v zvezi z oblikovanjem in izvajanjem politike motiviranja in stimulacije delavcev. Merila za delitev sredstev za OD, za katera smo se dogovorili oz. se še dogovarjamo, kajti aktivnosti na tem področju še niso zaključene in so osnova, s katero želimo doseči večjo delovno in dohodkovno uspešnost in učinkovitost ter socialno integracijo posamezne tozd ali DE, delovno povezane skupine delavcev, pa tudi posameznikov v okviru splošnih družbenih meril in družbeno - ekonomskih odnosov.

DRUŽBENI STANDARD

Področja delovanja družbenega standarda so:

- stanovanjska problematika in kreditiranje
- samska stanovanja
- najete počitniške kapacitete in upravljanje s prikolicami
- poslovanje počitniškega doma v Logarski dolini
- športno rekreativna dejavnost
- družbena prehrana

Zaradi objektivnih finančnih težav v Cinkarni ne izločamo dovolj sredstev za reševanje številnih stanovanjskih problemov, saj je prosilcev za stanovanje in kredite cca 10 % zaposlenih.

Pomanjkanje stanovanja je splošen družbeni pojav, še posebno pa je prisoten pri nas, ker nimamo stabilne kadrovske situacije, zato se s preveliko fluktuacijo pojavljajo vse večje potrebe po družinskih in samskih stanovanjih, predvsem v garsonierah. Problem je zlasti zaradi tega, ker si veliko mladih delavcev iz drugih republik v povprečju po dveh letih zaposlitve ustvari družino in zaprosi za družinsko stanovanje. Prav zato, ker so naše možnosti dodelitve stanovanja mnogo manjše od potreb, mnogo naših delavcev stanuje v zelo skromnih podnajemniških stanovanjih in barakah, ki že dolgo niso več primerne za normalno bivanje. Naš samski dom je povprečno letno 81,91 % zaseden. Samski dom ne odgovarja minimalnim življenjskim potrebam, saj imamo v sobah štiri postelje in je stanovanjska površina na stanovalca nižja kakor zahtevajo minimalni življenjski pogoji.

V samskem domu obratuje tudi pralnica in bife v dopoldanskem času. S tem pa smo delno izboljšali najbolj nujne pogoje za bivanje.

Pregled razdelitve stanovanj v letu 1982:

Št. sob	dod. št. stanov.	redna	kadrovska	zamenjava
soba	1	1	-	-
gars.	2	1	-	1
1	8	7	-	1
1 1/2	5	5	-	-
2	10	9	-	1
2 1/2	3	2	-	1
3	2	1	-	1
Skupaj	31	26		5

Iz razpisa II. natečaja je Cinkarna naročila 23 stanovanj, ki bodo zgrajena v letu 1983/84 in sicer: 3 garsoniere, 4 enosobna stanovanja, 5 enainpolsobnih, 6 dvosobnih, 3 dvoinpolsobnih, ter 2 trosobni stanovanji.

Za stanovanje je v letu 1982 vložilo prošnjo 55 prosilcev, za zamenjavo 6, za dodelitev dolgoročnega posojila za individualno gradnjo ter adaptacijo pa je vložilo vloge 96 prosilcev. Oglede in točkovanje le-teh bo komisija opravila v letu 1983.

Iz leta v leto tudi narašča zanimanje za organizirano izrabo predvsem letnega dopusta. V letu 1982 je samo v najetih počitniških kapacitetah izrabilo svoj dopust 228 naših delavcev in svojcev. Zanimanje za letovanje v prikolicah ne popušča in je ta način letovanja za mnoge najbolj privlačen. Prikolice so postavljene na Rabu, Medveji, Medulinu, Umagu, Novalji.

Počitniški dom-Cinkarne v Logarski dolini je daleč premalo izkoriščen - naši delavci so v letu 1982 izrabili ta dom samo 21 odstotno od skupnih kapacitet. Delavci Cinkarne ga uporabljajo v glavnem samo v dveh sezonskih mesecih in delno ob koncu tedna. Za ostale mesece pa je premalo zanimanja kljub temu, da so pogoji za Cinkarnarje zelo ugodni in finančno dostopni vsem kategorijam delavcev. Organizirano pa je bilo tudi brezplačno letovanje delavcev na predlog sindikata.

Preventivno zdravljenje

Preventivno zdravljenje smo v letu 1982 imeli organizirano v Čateških toplicah, Atomskih toplicah, Rogaški Slatini, Radencih, v Logarski dolini in na morju.

Vse kapacitete (61) v navedenih krajih so bile polno zasedene. Zanimanje za preventivno klimatsko zdravljenje je veliko, zato ga velja razvijati in organizirati tudi v smislu aktivnega preventivnega klimatskega zdravljenja.

Preventivni pregledi

V letošnjem letu smo omogočili našim delavcem 3 dnevne preventivne preglede. Za te preglede je imel možnost prijave vsak delavec, opravljali pa so se v Rogaški Slatini in Radencih.

Posebej pa je bilo poskrbljeno za oddih ali prevnetivno zdravljenje za krvodajalce.

Cinkarna je omogočila (delno financiranje) letovanje v Baški 27 otrokom naših delavcev.

Družbena prehrana

V letu 1981 je pričela redno obratovati nova razdeljevalnica toplega obroka. Z novo razdeljevalnico še niso rešeni vsi problemi družbene prehrane. Še vedno nam dostavljajo toplo malico iz Samopostrežne restavracije Gaberje in le-ta ni najboljše kvalitete. V starem delu Cinkarne se malica deli v prostorih stare kuhinje.

V službi ugotavljamo, da vse premalo delavcev med delom uživa topli obrok. Prav tu pa je naša težnja, da bi skozi kvaliteto hrane dosegli čim večji odstotek delavcev, ki bi imeli redni topli obrok.

Nadalje moramo ugotavljati, da tudi kvaliteta suhe malice ni najboljša, vse pa je seveda vsaj delno pogojeno s tržnimi razmerami sedanjega časa.

In nenazadnje bi poudarili tudi kulturno obnašanje nas vseh pri malicah, kjer bi z večjo disciplino in čistostjo tudi malica postala prijetnejša. V ta namen pa bomo skušali poskrbeti tudi za boljše organiziranost in večjo angažiranost na tem področju.

Športno rekreativna dejavnost

*Možnost vključevanja v športno rekreativno dejavnost je zelo velika, saj v okviru te dejavnosti več ali manj aktivno deluje 12 športnih disciplin. Pogoji za vključevanje v katerokoli disciplino so dani vsem zaposlenim.

Kljub zavidljivim uspehom, ki jih je Cinkarna dosegla na športno

rekreativnem področju v občinskem merilu, še vedno ne moremo biti zadovoljni, ker je udeležba še daleč od množičnosti.

Cilj te aktivnosti je delavce vsestransko fizično in psihično pripravljati za delo v proizvodnji in utrjevati za potrebe ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Komisija za športno rekreacijo pri konferenci OOS in družbeni standard je v letu 1982 izvajala program športne rekreacije, katerega je potrdil CDS Cinkarne in je bil vodilo za izvajanje športne rekreacije, dejavnosti v preteklem letu.

Program je bil pestro sestavljen vendar ga v celoti nismo mogli izvesti zaradi prenatrpanosti občinskega programa. Izvedli smo vsa interna tekmovanja med tozdi. Vseh tekmovanj, ki so potekala preko celega leta upoštevajoč tudi vse TRIM akcije se je udeležilo 682 članov in članic. Posebej moram omeniti zelo uspešno delovanje nogometne, strelske, kegljaške, smučarske, tekaške, šahovske, namizni tenis in planinske sekcije, ki so v celoti izvedli svoj program in se udeleževali raznih tekmovanj izven programa. Manj aktivni pa so bili košarkaši in odbojkaši (razen ženske ekipe).

Iz podane informacije so razvidne določene aktivnosti, ki nas čakajo na kadrovske področju, iz uvodnih besed pa že izhaja tudi naš poziv, da bi z organizirano aktivnostjo in s prizadevanjem družbenopolitičnih in samoupravnih dejavnikov, uresničevali družbeno dogovorjeno kadrovske politiko, ki je sestavni del našega samoupravnega razvoja. Nadalje želimo, da bi bilo planiranje potreb po kadrih in planiranje izobraževalnih potreb, sestavni del razvojnih programov. Zagotavljati želimo takšne razmere in možnosti, v katerih se bo nemoteno uveljavljala neodtuljiva samoupravna pravica nas vseh, kjer bomo imeli pogoje za vsestranski razvoj, kjer bomo s svojimi sposobnostmi in znanjem tvorno sodelovali pri ustvarjanju in delitvi dohodka, pri nenehni izboljševanju, modernizaciji in organizaciji dela, pospeševali kolektivno delo itd. Enotno in dosledno moramo uresničevati sprejeta načela in merila kadrovanja ter nenehno spodbujati podružabljanje kadrovske politike.

Osnova in vsebina dela na kadrovske področju mora torej izhajati iz opredeljenih smernic družbeno ekonomskega razvoja gospodarstva, ocene sedanjega stanja in temeljnih smernic razvoja Cinkarne.

Alenka Pregelj

Poslovili smo se



Stanko Zupanc se je zaposlil v naši delovni organizaciji 3. januarja 1951 v Keramiki, kjer je začel delati kot voznik surovin. S prizadevnim in vestnim delom je postopoma napredoval do skupinovodje.

Prvo zaposlitev si je poiskal v Tekstilni tovarni v Laškem, od koder se je avgusta leta 1944, ko še ni dopolnil niti devetnajst let, vključil v narodnoosvobodilno borbo. Kmalu so ga ujeli Nemci pri Ribnici na Dolenjskem, ko je patrolja, v kateri je bil Stanko, padla v zasedo. Esesovci so ga odpeljali v zapor v Ljubljano, od tu pa v zloglasne zapore v Begunje na Gorenjskem. Njegova mladoletnost ga je rešila gotove smrti, decembra so ga poslali v taborišče pri Salzburgu. Tu so ga dodelili nekemu kmetu kot poljedelskega delavca.

Po kapitulaciji nacistične Nemčije se je vrnil v taborišče, ker se je želel čim prej vrniti v svoj rojstni kraj Konjuce pri Svetini. V istem taborišču so bili zbrani razni begunci iz naše domovine, med drugimi tudi ustaši in četniki, ki so

bivšim taboriščnikom, željnimi čimprejše vrnitve med svoje domače, govorili, da jih doma ne čaka nič dobrega, lahko pa jih doleti tudi smrt. Tudi Stanka so prepričevali, da bo »ob glavo«, ker nima dokazila, da je bil ujet in odgnan v taborišče. Vrnil se je h kmetu, kjer je že delal kot taboriščnik, in za svoje delo prejemal skromno plačilo.

Hrepenenje po vrnitvi v domovino je vedno bolj naraščalo, spoznal pa je tudi, da je v taborišču nasedel lažem, zato se je leta 1947 vrnil domov. Delo si je poiskal v Stolarni na Teharjih, ki je delovala v sklopu LIK Savinja, kmalu nato pa je postal Cinkarnar. Dokler se ni oženil, je stanoval v samskem provizoriju (barakah) pri Cinkarni, leta 1969 pa je dobil cinkarniško stanovanje.

»Čeprav smo imeli v keramiki nižji osebni dohodek kakor v drugih obratih, sem ostal v tem obratu do upokojitve. Navadil sem se dela, ki sem ga ves čas z veseljem opravljaj, čeprav ni bilo lahko. S sodelavci pa sem se tudi dobro razumel. Veselje do dela in dobri tovariški odnosi včasih več veljajo kakor kup denarja.«

Stanko raje hodi v hribe kakor pa na morje. V vsej delovni dobi je dopustoval na morju le dvakrat: v Nerezinah v nekdanjem našem počitniškem domu in v Umagu. Hribom bo ostal zvest tudi po upokojitvi, pomagal pa bo tudi mami, ki ima manjšo kmetijo.

Ob koncu razgovora je sodelavcem zaželel veliko uspehov in zadovoljstva ter boljše osebne dohodke.

Zlatko Šentjura

Kadrovske spremembe

Izstopi v mesecu januarju 1983

BAJDE Jernej, gradbeno vzdrževanje, I. tesar, MEDVED Zdenka, splošna služba, snažilka, ŠTINGL Slavko, varnostna služba, poklicni gasilec, KLADNIK Maksimiljan, Cinkovo belilo, pomočnik kurjača v Zn belilu, ZAJEC Branko, vzdrževanje za TiO_2 , III. preobl. UM, SMRTNIKI Ignac, tiskarske barve, pripravnik »S«, KRIŽAN Danijel, Vzdrževanje za metalurgijo, III. obratni električar, LUZAR Aleš, vzdrževanje opreme za metalurgijo, pripravnik »S«, OSTROŽNIK Vojko, vzdrž. opreme za Kem., Graf., Vefl., III. obrat. električar, PULKO Vlado, para in kurilno olje, pomočnik kurjača par. kotlov, TURK Anton, žveplena kislina iz ferosulfata, pripravljalec vode, KOPRIVNJAK Dragutin, centralne strojne delavnice,

III. ključavničar, AMON Vlado, skladišče transport, III. transportni delavec, TROGAR Mirko, barve in premazi, izdel. barv na drob. napr., STANIČ Petar, TiO_2 skupne sl., I. analitik, ZUPANC Stanko, keramika, kurjač TD peči, CAJZEK Alojz, vzdrž. opr. za TiO_2 , III. ključavničar, PINTER Zlatko, služba za AOP, operater za vnos podatkov, ČELESNIK Roman, osnovna proizvodnja, delavec na pripravi soli, ZUPANC Marija, služba kakovosti, III. analitik, KOVAČIČ Milan, keramika, izdel. priključkov.

Vstopi v mesecu januarju 1983

MERNIK Renata, skupne službe Kemije Mozirje, III. kontrolor, REJC Marjan, vzdrževanje opr. za metalurgijo, vodja vzdrž. strojn. področja, DESNICA Rade, vzdrž. opr. za TiO_2 , III. ključavničar.

Jubilejne nagrade

Delovna doba v Cinkarni 10 let

FAJGEL Danilo, nianser, TOZD Grafika, KELC Ivanka, opravniki filtrov in mešalnih naprav, TOZD Kemija Celje, KENDA Nada, II. skladiščnik, TOZD Vzdrževanje, MARIČ Žarko, strojnik na kompres. in hlad., TOZD Energetika, MARIN Marija, vodja glavnega laboratorija, Služba kakovosti, MULEJ Danijel, I. strokovni delavec v servisu, Marketing, NIKOLIČ Budimir, I. skupinovodja v črnem delu, TOZD TiO_2 , NIKOLIČ Maksim, vodja v transportu, TOZD Transport, PULKO Viktor, mlinar v belem mletju, TOZD TiO_2 , STOJNEV Eftim, delavec na pigmentaciji, Splošna služba, TRIŠIČ Živan, III. polivalentni delavec, TOZD TiO_2 , TUFEGŽIČ Simona, I. strežaj kopeli, TOZD Grafika.

Delovna doba v Cinkarni 20 let

BENČINA Anton, programski vodja, Poslovodni organ DO, BENČINA Silvestra, vodja servisa in kontrole, Služba kakovosti, KONTREC Franjo, kopalničar, Splošna služba, KOVAČ Alojz, specialist za pnevmatiko, TOZD Vzdrževanje, ČVAN Ivan, predelavec v strojnem vzdrževanju, TOZD Vzdrževanje.

Delovna doba v Cinkarni 30 let

VREČER Franc, specialist ključavničar, TOZD Vzdrževanje.

Skupna delovna doba 10 let:

BUKVIČ Josip, II. pražilec, TOZD Metalurgija, JELEN Katica, pakovalec tisk. plošč in tisk. barv, TOZD Grafika, MARIČ Žarko, strojnik na kompres., TOZD Energetika, NIKOLIČ Budimir, I. skupinovodja v črnem delu, TOZD TiO_2 , NIKOLIČ Maksim, vodja v transportu, TOZD Transport, SAVIČ Janko, polivalentni delavec v pripravi surovin, TOZD TiO_2 , TERNOVŠEK Ludvik, šofer kamionov in poltov. avt., TOZD Transport, VECKO Josip, kurjač thede peči, Metalurgija.

Skupna delovna doba 20 let:

ČVAN Ivan, predelavec v strojnem vzdrževanju, TOZD Vzdrževanje, HORVAT Marija, II. skladiščnik, TOZD Transport, KUKOVIČ Franc, skupinovodja - kurjač v Zn belilu, TOZD Kemija Celje.

Skupna delovna doba 30 let:

MOTOH Konrad, opravniki peči in agregatov, TOZD Kemija, MUŠKOTEVC Alojz, pomožni delavec, Splošna služba, RADULJ Dragoljub, II. skupinovodja - del., TOZD TiO_2 , TROJAK Franc, specialist - ključavničar, TOZD Vzdrževanje.

Kje bomo letovali

Bliža se čas, ko se bomo morali odločiti, kje bomo letos preživali letni dopust.

Letošnje najete kapacitete v obmorskih krajih so približno v enakem obsegu kot lansko leto. Nekajletno povprečje potreb za organizirano letovanje v Cinkarni je pokazalo, da obseg najetih kapacitet vključno z

našim počitniškim domom v Logarski dolini in prikolicami, v glavnem zadovoljuje želje in potrebe, oziroma povpraševanje naših delavcev.

V letošnjem letu smo upoštevali želje vseh, da bi letovali čim bliže. Odločili smo se za Slovensko Primorje in Kvarner. Na razpolago bodo naslednje kapacitete:

Kraj	Št. sob	Št. ležišč	Št. nočitev	
Fiesa	3	9	62	Počitniški dom Litostroja penzion 450,00 din
Crikvenica	5	14	62	še ni dokončne cene
Rab Padova III	5	14	62	penzion 600,00 din
Logarska dolina	10	20	-	prenočišče 60,00 oz. 140,00 din

Prikolice ostanejo v istih krajih in sicer:

Umag-Stela Maris	3 prikolic
Medveja	3 prikolic
Medulin	3 prikolic
Rab - Banjol	4 prikolic
Novalja	2 prikolic
Skupaj:	15 prikolic

Aforizmi

Tudi vodilni kadri morajo zategovati pas - na mercedesovih sedežih

Mnogi delavci vlagajo največji napor tkrat - ko so za šankom

Mnogi ne študirajo zaradi znanja ampak - zaradi stolčka

Uvedba benskinskih bonov je očitno - zvonjenje po toči

Najbolj priljubljen hobi zadnje čase je

nedvomno - kraja bencina iz avtomobilskih rezervoarjev

Laže je najti dlako v jajcu - kot kavo na policah naših trgovin

Naše gospodarstvo je še en dokaz več - da so po izgubljeni bitki vsi generali pametni

Kaj ti pomaga, če ti pade sekira v med - ko pa davkarja takoj pristavi svoj lonček

Prej smo bili energetsko na psu, zdaj pa je kot vse kaže še pes crknil

LAHKA KRIŽANKA »TITANOV DIOKSID«

Marjan Bradač

1	2	3	4	5	6	7			(T)
8									(I) 9
10		(D)	(I)	11		(T)	12		
13		14	15		(A)	16			
17				(N)	18				
(O)	19								
(K)	20		(S)	21					
22				(I)	23				(D)

VODORAVNO:

1. Naša DO
8. Gorska - redka cvetica
10. Ljudska tehnika
11. Delavska kontrola
12. Poslovna enota
13. Pomemben organ
16. Okrajšano kemik
17. Žensko ime
18. Južni sadež
19. Naziv za vodjo CZ
20. Aluminij
21. Element v kotu
22. Podjetje v Kamniku
23. Naš otok

Za razvedrilo

RAZLIČNI POGLEDI

Realist:

Če se ozremo nazaj in odpremo oči, vidimo narsikaj, kar pošteno smrdi...
Vrste za prašek, kavo in plin, depozit, če hočeš v tujino, bon za že tako predragi bencin, odvržene stvari pred našo carino, da o vložkih in zdravlilih ne govorim.

Pesimist

Pogled naprej? Raje bil bi slep! Odgovornost še vedno ostaja tabu. Lahko še tako oster pride ukrep, z rezultati bomo še vedno na psu.

Optimist

Ne poslušajte teh neumnih glasov; perspektive so naravnost idealne. Že jutri bomo lahko brez pasov, le moje ocene povsem so realne.

Amadeo Dolenc

LETO '83



1.



2.



3.

NAVPIČNO:

1. Mesto ob Savinji
2. Vzgojnovarstvena ustanova
3. Nace Cestnik
4. Veznik
5. Žitarica
6. Huda bolezen
7. Neznanec
9. Delavci v Kemiji
12. Mesto v Aziji
14. Klada za sekanje drv
15. Račun
16. Posoda za smeti
18. Zajedalec

Zimski vzpon v Travniku

Čez dva dni se bo izteklo leto. Avtobus me vozi proti Planici. Rahlo sem nervozen, ker Frančka ni. Upam, da me bo čakal v Tamarju, saj še nikoli ni snedel obljube. Sva velika prijatelja. On me je navdušil za alpinizem in že od vsega začetka plezam z njim. Hvaležen sem mu, saj lahko rečem, da mi je pokazal pravo pot v življenje. Pred tremi leti me je popeljal v kraljestvo Križevnika, kjer sem splezal svojo prvo smer. Tudi prej sem rad zahajal v hribe, toda le v tiste, ki se vzpenjajo nad našo domačijo. Poleg Križevnika ima Travnik zame najlepšo steno in v obeh sva s Frančkom splezala več novih smeri. Tu sem tudi sklenil, da se popolnoma posvetim plezanju in lepota gora, ki so naredile iz mene novega človeka.

V Planici stopim iz avtobusa v čudovito mesečno noč. Globoko vdihujem svež in hladen zrak, ko hodim proti Tamarju. Kljub težkemu nahrbtniku in sipkem snegu dobro napredujem. Po dobri uri in pol zagledam obris kočice in tudi Frančkovo svetilko. Koča je zaprta, zato si ležišče urediva zunaj. Veliko časa nama vzame priprava opreme za vzpon. Odločila sva se za severno steno Travnika, in sicer za smer Hudeček - Juvan. Skušam zaspati, a mi mraz tega ne dovoli.

Enega od nahrbtnikov napolniva z vso težjo opremo in ga naveževa na vrv, saj bi bilo s takšno težo nemogoče plezati. S seboj imava vso opremo za prenočevanje in hrane za nekaj dni. Nataknem si dereze, oprtam lažji nahrbtnik in zaplezam v prvi raztežaj strmega snega. Hitro se ogrejem, zato se tudi pri skoraj navpičnem skoku ne zaustavljam. Vrvi je kmalu konec in stojišče moram pripraviti kar v snegu. Potegnem nahrbtnik in tudi Franček je kmalu pri meni. Ko pleza naprej tako hiti, da mu komaj podajam vrvi. Kar naenkrat sva pri skali, kjer se odcepi Aschenbrennerjeva smer. Lani sva bila tu in preplezala Variante. Takrat sem opazoval fiksne vrvi v prečki, ki je najtežji detalj te smeri. Franček si sname dereze in premaga to težko krušljivo mesto. Ko raztežaj konča, spustim nahrbtnik, ki zaniha v velikem loku. Na koncu prečke moram plezati navzdol. Prsti so že čisto neobčutljivi. Poskušam jih ogreti in z njimi močno udarjam ob noge. Spomnim se prečke iz Variante, ko sem imel občutek, da mi bo kri kar »zavrela«. Takrat je bila skala popolnoma zaledenela in večkrat sem

obvisel le na prstih. Nahrbtnik me je neusmiljeno vlekel stran od navpične stene. S skoraj nadčloveškimi napori sem se obdržal. V roke so me grabili krči in zadnji čas sem našel droben stop za dereze. Komaj sem še lahko zabil klin, saj je bil zadnji daleč pod menoj in padec bi se bil slabo končal. Takrat sem prišel na dopust iz vojske in sem bil fizično slabo pripravljen.

Naslednji raztežaj ni videti težak, a vseeno kmalu zaslišim Frančkovo preklinjanje. Led in sneg mi letita po čeladi in za vrat. Ko pričnem plezati, vidim, da je sneg zelo slabo sprijet. Zajeda je navpična, konča pa se s previsom. Tu je Franček pustil dva klina, ki ju skoraj z roko lahko izpulim. Tanek, slabo sprijet sneg se kruši pod derezami in ne daje nobene opore.



Avtor članka Alojz Cajzek se je 29. januarja letos smrtno ponesrečil v severni triglavski steni.

Konica cepina kar pade v mehko plast in plezanje postane zelo kočljivo. Včasih si izkopljem kakšen oprimek in počasi le napredujem. Tu ne smem narediti napake. Ko pridem do Frančka, vidim, da mu sploh ni uspelo narediti stojišča in varuje je v napihu snega. Težave imava z vlačanjem nahrbtnika, ki se kar naprej zatika.

Spet me čaka težko mesto. Komaj začnem plezati, me zanohta, da bi najraje tulil od bolečine. Z muko mi uspe nabiti klin. Sneti moram rokavice, kajti oprimki so minimalni. Zajeda me pripelje na strm snežen raz. Ne upam si niti dihati, vsaka napačna kretnja bi povzročila, da bi se sneg sesul in pristal bi nekaj deset metrov nižje.

Pred nama se odpira strma stena,

popolnoma zalita s snegom. Ko me Franček vpraša za mnenje, pravim, da bo treba obrniti. Toda on le poskusi in počasi napreduje. Tesno mi je pri srcu, ko vidim v kakšnem slabem snegu pleza. Ko mu sledim, konice derez in cepina ves čas škrtajo ob skalo. Plezanje je ves čas na meji padca.

Po nekaj raztežajih prideva v malo lažji svet in zelo sva zadovoljna. Le nohta se mi še vedno tako, da se sprašujem, zakaj se sploh potikam po tej odurni zasneženi steni. Ko vidiva, da sva kljub težavam opravila že več raztežajev, kot sva načrtovala, je morala zopet na višku. Postaja čedalje bolj mrzlo in treba bi bilo poiskati mesto za bivak. Toda nad nama je še petsto metrov stene in vsak raztežaj je dragocen. Preko vrha Travnika piha močan veter, ki nosi s seboj droban sneg, ta pa se zbira in v zoprnih pršnih plazovih drsi preko stene. Obleka nama zmrzuje, a prostora za bivak ni in ni. Po nerodni prečki prideva do majhne niše, ki ni dovolj velika niti za enega. Mračni se že. V snegu skušam skopati poličko, a takoj naletim na skalo. Prostora je komaj za sedenje in s težavo se spravlja v spalno vrečo. Noč ne obeta nič dobrega.

Z dnem je najprej na vrsti topljenje snega. Nato pospravljanje opreme in priprave na nov plezalni dan. Razmere v steni so še vedno slabe. Rahlo sprijet sneg je nalepljen povsod. Hitiva, želiva si izplezati še danes. Pot nama zapre velik previs. Franček mora najprej prečiti v levo po sipkem snegu. Nato zaplezava navzgor. Čisti sneg z oprimkov in vrvi se le počasi premika. Ko mu sledim, vidim, da so majhni in redki oprimki pokriti z ledom. Telo se mi od napora zagreje pa tudi piha ne več. Zrak je dokaj topel, na obzorju se zbirajo oblaki. Oba se zaveva, da bi poslabšanje vremena lahko pomenilo resne težave, morda tudi borbo za goli obstanek.

Trdna tema je že, ko doseževa vrh. Ko po utrudljivem sestopu prideva pod steno, je niti ne pogledam. Hitiva do kočice. Tam je razpoloženje na višku in tudi midva nazdraviva vsak s svojo steklenico Deita. Čez eno uro se bo izteklo leto 1982. Alojz Cajzek

Smer Hudeček - Juvan v severni sreni Travnika je ocenjena z najvišjo težavnostno stopnjo. Prvo zimsko ponovitev sta 30. in 31. 12. 1982 opravila Alojz Cajzek (AO Celje) in Franček Knez (AO Impol).

(op. S. Cankar)